

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE, za obdobje 12. 12. 2019

Število objav: 11

Internet: 7

Tisk: 4

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 0

Inženirska zbornica ...: 1

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 0

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 1

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 10

Internet	Naslov	Umrl je umetnostni zgodovinar Stane Bernik		
Zaporedna št. 1	Medij	Rtvslo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 11. 12. 2019		
Stran v zbirki: 7	Avtor	M. K.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...samostanu preživel drugo svetovno vojno, saj so bili starši partizani. Gimnazijo je končal leta 1957 v Ljubljani, po nedokončanem študiju arhitekture, gradbeništva in geodezije pa se na Filozofski fakulteti vpisal na umetnostno zgodovino in sociologijo. Diplomiral je leta 1964, in sicer na temo urbanizma slovenskih...			

Internet	Naslov	Umrl je Stane Bernik, eden ključnih slovenskih umetnostnih zgodovinarjev		
Zaporedna št. 2	Medij	Delo.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 11. 12. 2019		
Stran v zbirki: 10	Avtor	V. U.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Prizrenu, kjer se je rodil leta 1938, in Sarajevu. Po gimnazijski maturi v Ljubljani in nedokončanem študiju arhitekture na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo se je 1959 vpisal na študij umetnostne zgodovine in sociologije na Filozofski fakulteti, kjer je 1964 diplomiral. Diplomiral je z nalogo...			

Internet	Naslov	Karavanke, Turki, naši gradbinci in zakaj pri nas ni tako kot v Avstriji		
Zaporedna št. 3	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 11. 12. 2019		
Stran v zbirki: 12	Avtor	Peter Frankl		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...11.12.2019 08:00 Naši gradbinci imajo o sebi visoko mnenje, javnost pa jih dojema kot dediče zapornice Hilde Tovšak. avtor PETER FRANKL Več iz teme: gradbeništvo > Avstrija > SLOVENIJA > Hilda Tovšak > Slovenski gradbinci so se spet osmolili na natečaju za gradnjo druge cevi predora Karavanke, zmagali so Turki,...			

Tisk	Naslov	Ceste do drugega tira končane julija 2020		
Zaporedna št. 4	Medij	Delo, Slovenija	Stran: 9	Površina: 577 cm ²
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo; 12. 12. 2019		
Stran v zbirki: 14	Avtor	Boris Šuligoj		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...revizijske komisije, saj so pritožbeno vlogo MarkoMarka Nivala oddali že 3. septembra. Portal Siol je poročal, da naj bi strokovnjaki z mariborske fakultete za gradbeništvo do konca decembra globino (višino) spornega zidu izmerili s posebno zmogljivim georadarjem, kakršnega so uporabili tudi pri iskanju goriva ob železniški...			

Internet	Naslov	Plače v gradbeništvu v Pomurju najvišje. Razlog za to je zanimiv		
Zaporedna št. 5	Medij	Sobotainfo.com, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 11. 12. 2019		
Stran v zbirki: 17	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Zanimivi podatki o gradbeništvu v Sloveniji. V Pomurju imamo kar nekaj uspešnih gradbenih podjetjih, med katerimi zagotovo izstopajo Pomgrad, Dengrad, Nograd, Legartis in Zidarstvo Maučec....			

Internet	Naslov	Umrl je Stane Bernik, eden ključnih slovenskih umetnostnih zgodovinarjev		
Zaporedna št. 6	Medij	Times.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 11. 12. 2019		
Stran v zbirki: 20	Avtor	V. U.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Prizrenu, kjer se je rodil leta 1938, in Sarajevu. Po gimnazijski maturi v Ljubljani in nedokončanem študiju arhitekture na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo se je 1959 vpisal na študij umetnostne zgodovine in sociologije na filozofski fakulteti, kjer je leta 1964 diplomiral. Diplomiral je z nalogo...			

Tisk	Naslov	Komu pogled na morje: Gubercu ali Kabanici?		
Zaporedna št. 7	Medij	Primorske novice, Slovenija	Stran: 10	Površina: 520 cm ²
	Rubrika, Datum	Primorska; 12. 12. 2019		
Stran v zbirki: 22	Avtor	Nataša Hlaj		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	koper Primorju v stečaju je v četrto uspelo najti interesenta za zazidljivo parcelo na Markovcu Komu pogled na morje: Gubercu ali Kabanici? V četrto gre rado, bi lahko nekoliko prilagodili znan pregovor v primeru prodaje zazidljivega zemljišča na Markovcu. Po treh neuspešnih poskusih je zdaj			

Tisk	Naslov	Kje v Sloveniji se najbolje živi?		
Zaporedna št. 8	Medij	Moje finance, Slovenija	Stran: 20	Površina: 5.104 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 11. 12. 2019		
Stran v zbirki: 34	Avtor	Marja Milič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	Marja Milič marja.milic@finance.si PRI NAS JE NAJLEPŠE IN NITI NA MISEL NAM NE PRIDE, DA BI SE SELILI, NAS PREPRIČUJEJO SOGO-VORNIKI. VSEENO DODAJO, DA BI LAHKO BILE PROMETNE POVE-ZAVE BOLJ UREJENE, TUDI ŠPOR-TNI PARKI, PA KAKŠNO DREVO BI LAHKO POSADILI, POSKRBELI ZA PROPADAJOČE OBJEKTE IN TAKO			

Tisk	Naslov	Gole se spet zagovarja zaradi očitkov Kostelca		
Zaporedna št. 9	Medij	Dolenjski list, Slovenija	Stran: 7	Površina: 468 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 12. 12. 2019		
Stran v zbirki: 36	Avtor	Rok Nose		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Poštaje. Inovativna čistina naprava RusaLCA, ki so jo postavili ob potoku Bistrica, je bila plod raziskovalnega dela Inštituta Jožefa Stefana, Zavoda za gradbeništvo Slovenije in drugih organizacij. Kot so takrat zatrjevali, naprava omogoča, da odpadno vodo, ki je predhodno konvencionalno očiščena, v drugi fazi dodatno...			

Internet	Naslov	Povprečna mesečna plača 2019 po dejavnostih – kakšne so razlike?		
Zaporedna št. 10	Medij	Data.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 11. 12. 2019		
Stran v zbirki: 39	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...plačami V povprečju so mesečne plače najnižje v naslednjih dejavnostih: druge raznovrstne poslovne dejavnosti – 1.175,82 EUR gostinstvo – 1.213,81 EUR – gradbeništvo – 1.311,68 EUR kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo – 1.421,61EUR promet in skladiščenje – 1.494,52 EUR trgovina, vzdrževanje in popravila motornih...			

Internet	Naslov	Vpis v imenik vodij del v gradbeništvu		
Zaporedna št. 11	Medij	Data.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 11. 12. 2019		
Stran v zbirki: 42	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	<p>...imenik vodij del pri podjetnikih, ki opravljajo gradbene storitve, še vedno buri duhove, poraja nova in nova vprašanja in subjektivne interpretacije nove gradbene zakonodaje. Pri zanesljivem vodenju gradbenega podjetja se lahko zanesete na naše izkušene računovodje. Na naši spletni strani pa so na voljo tudi številni kalkulatorji,...</p>			

Umril je umetnostni zgodovinar Stane Bernik

Avtor več temeljnih razprav o moderni slovenski umetnosti in monografij

M. K. | 11. december 2019 ob 17:20
Ljubljana - MMC RTV SLO

Stane Bernik (1938-2109). Foto: BoBo

V starosti 81 let je umrl Stane Bernik, eden ključnih slovenskih umetnostnih zgodovinarjev, ki je bil izvrsten poznavalec predvsem arhitekture, urbanizma, oblikovanja in fotografije, ob tem pa oral ledino na več področjih, ki so dotlej veljala za obrobna.

Bil je profesor, urednik in likovni kritik, raziskovalno zanimanje pa usmerjal v slovensko in jugoslovansko umetnosti 20. stoletja.

Rodil se je leta 1938 v Prizrenu, kjer je preživel del otroštva, odraščal pa tudi v Sarajevu, kjer je z bratom skrit v katoliškem samostanu preživel drugo svetovno vojno, saj so bili starši partizani. Gimnazijo je končal leta 1957 v Ljubljani, po nedokončanem študiju arhitekture, **gradbeništva** in geodezije pa se na Filozofski fakulteti vpisal na umetnostno zgodovino in sociologijo. Diplomiral je leta 1964, in sicer na temo urbanizma slovenskih obmorskih mest Koper, Piran in Izola. Za diplomsko delo je prejel univerzitetno študentsko Prešernovo nagrado. Leta 1989 je končal še doktorski študij na temo Izhodišča sodobne slovenske arhitekture.

Stane Bernik se je več kot štiri desetletja posvečal arhitekturi 20. stoletja in leta 1969 sestavil načela dokumentiranja sodobne arhitekture. Foto: BoBo

Prav Bernik je bil prvi, ki se je posvetil podrobnejšemu vrednotenju naselbinske krajine in mestnih jeder. Za mesta Koper, Izola in Piran je ovrednotil likovne, funkcionalne in prostorske konstante. Njegove študije so spodbudile zaščito navidezno anonimnih četrti obalnih mest in Trubarjeve ceste v Ljubljani.

S svojima analizama Kočevja in Črnomlja je postavil vzorec celostne obravnave srednjeveških mest, s primerjavo arhivskega gradiva in celostne predstavitve izbranih vrednot pa izhodišče za njihovo zaščito.

Svoje strokovno delo je v veliki meri usmeril tudi v arhitekturo 20. stoletja in postavil temelje za umestitev stavb druge polovice stoletja med registrirano dediščino. Konec 60. let je zasnoval načela dokumentiranja sodobne arhitekture in tekoče spremljal ustvarjanje Edvarda Ravnikarja, Milana Miheliča, Miloša Bonče, Stanka Kristla, Savina Severja in drugih arhitektov ljubljanske šole za arhitekturo.

Opuse naštetih in tudi drugih ustvarjalcev je predstavljal in vrednotil z razstavami in članki, marsikdo med njimi pa je po njegovi zaslugi dobil tudi sodobno monografijo. Pomembna je razstava Novejša slovenska arhitektura in Slovenska likovna umetnost 1945–1978, s katero je določil izhodiščne kriterije in kakovostno lestvico novejših arhitekture. Pripravil je temeljni izbor stavb 20. stoletja, ki jih je v posebni monografiji z avtorji tudi ovrednotil. Knjižno delo je spremljala serija razstav po Sloveniji in v tujini.

Tri desetletja je bil glavni in odgovorni urednik revije za likovno kulturo Sinteza. Med letoma 1974 in 1992 je predaval na Sarajevski Akademiji. Pomemben pečat je pustil tudi na univerzitetnem študiju v Ljubljani; sodeloval je pri ustanovitvi študija oblikovanja na Ljubljanski Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, leta pa 1984 sodeloval pri ustanovitvi oddelka za oblikovanje na tedanji ALU, kjer je bil med letoma 1985–2007 vodja katedre za razvoj in teorijo oblikovanja. Leta 1995 je bil na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani izvoljen za rednega profesorja za umetnostno zgodovino novega veka. V drugi polovici 90. let je urednikoval Zborniku za umetnostno zgodovino, od 2005 do upokojitve 2007 pa je bil dekan ALUO-ja.

Berniku gre tudi za sluga, da lahko danes vstopimo v ohranjeno Plečnikovo hišo, ki je s celovito ohranjenostjo unikaten primer za državo, pa tudi za ustanovitev Arhitekturnega muzeja Ljubljana, predhodnika Muzeja za arhitekturo in oblikovanje.

Stane Bernik je specialist za slovensko arhitekturo 20. stoletja. Foto: BoBo

Rezultat njegovih dolgoletnih prizadevanj je tudi likovna zbirka Ljubljanske banke, ki jo je kot svetovalec bančne uprave dolga leta pomagal dopolnjevati. Podpisal je vrsto temeljnih razprav o moderni slovenski umetnosti in številne monografske predstavitve sodobnih umetnikov.

Bil je član številnih žirij in predsednik strokovnih organizacij, med drugim Slovenskega društva arhitekturnih kritikov, Slovenskega konservatorskega društva, Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva in Slovenskega društva likovnih kritikov.

Za svoje delo je prejel več priznanj, med drugim nagrado Prešernovega sklada leta 1971, dvakrat Plečnikovo medaljo, zlato plaketo Univerze v Ljubljani, nagrado Izidorja Cankarja in naziv zaslužni profesor Univerze v Ljubljani. Leta 2002 je postal zunanji član Akademije znanosti in umetnosti Bosne in Hercegovine.

Ko so mu leta 2016 podelili Steletovo nagrado za življenjsko delo na področju ohranjanja in popularizacije kulturne dediščine, so v utemeljitvi zapisali, je Bernik, ki je bil tudi med ustanovitelji Slovenskega konservatorskega društva in njegov prvi predsednik, s sodelovanjem z nekdanjimi regionalnimi ali medobčinskimi zavodi postavil temelje več področjem dosedanjega strokovnega dela varstva kulturne dediščine.

Umrli je Stane Bernik, eden ključnih slovenskih umetnostnih zgodovinarjev

Poslovil se je raziskovalec slovenske in jugoslovanske likovne umetnosti 20. stoletja, zlasti arhitekture, urbanizma, oblikovanja in fotografije.

Objavljeno
11. december 2019 13.49

Posodobljeno
11. december 2019 14.33

Preskoči oglas X

Dr. Stane Bernik. FOTO: Jože Suhadolnik/Delo

V. U.

V starosti 81 let je umrl eden najbolj prepoznavnih slovenskih umetnostnih zgodovinarjev **dr. Stane Bernik**. Angažiral se je na številnih področjih, bil je poznavalec zlasti arhitekture, urbanizma, oblikovanja in fotografije. Znan je bil po tem, da je oral ledino pri raziskovanju področij, ki so dotlej veljala za obrobna. Novico o njegovi smrti so sporočili z Ministrstva za kulturo.

Otroštvo je preživel v Prizrenu, kjer se je rodil leta 1938, in Sarajevu. Drugo svetovno vojno je namreč kot skriti otrok z bratom preživel v katoliškem samostanu v Sarajevu, saj so bili starši pri partizanih.

Po gimnazijski maturi v Ljubljani in nedokončanem študiju arhitekture na fakulteti za arhitekturo, **gradbeništvo** in geodezijo se je 1959 vpisal na študij umetnostne zgodovine in sociologije na filozofski fakulteti, kjer je leta 1964 diplomiral.

Preberite tudi:

[Dr. Stane Bernik: Varovati najboljše in tisto, kar to sooblikuje](#)

[Kritično pero za življenjsko delo dr. Stanetu Berniku](#)

Pionir na številnih področjih

Diplomiral je z nalogo o urbanizmu slovenskih obmorskih mest Koper, Piran in Izola, doktoriral pa leta 1989 z disertacijo *Izhodišča sodobne slovenske arhitekture*. Od 1985 do upokojitve je predaval razvoj oblikovanja na ljubljanski akademiji za likovno umetnost in oblikovanje. Akademijo je mandat pred upokojitvijo vodil kot dekan, leta 2007 pa je postal zaslužni profesor ljubljanske univerze.

Prvi se je lotil nadrobnega vrednotenja naselbinske krajine in mestnih jeder. Za Koper, Izolo in Piran je, denimo, ovrednotil likovne, funkcionalne in prostorske konstante. Njegove študije so spodbudile zaščito navidežno anonimnih četrti obalnih mest in Trubarjeve ceste v Ljubljani.

Njegovi objavljeni analizi Kočevja in Črnomlja sta postali vzorec celostne obravnave srednjeveških mest, s primerjavo arhivskega gradiva in celostne predstavitve izbranih vrednot pa izhodišče za zaščito. Bernikove sinteze in načini valorizacije v nekoliko posodobljeni obliki ostajajo temeljna podlaga za vrednotenje naselbinske dediščine še danes.

Poznavalec umetnosti gradnje

Drugo obširno področje, ki se mu je posvečal več kot štiri desetletja, je arhitektura 20. stoletja. Njegovo delo je omogočilo, da smo v registrirano dediščino in med kulturne spomenike vključili stavbe, oblikovane v drugi polovici 20. stoletja. Že leta 1969 je sestavil načela dokumentiranja sodobne arhitekture in tekoče spremljal ustvarjanje Edvarda Ravnikarja, Milana Miheliča, Miloša Bonče, Stanka Kristla, Savina Severja in drugih arhitektov ljubljanske šole za arhitekturo.

Te in druge ustvarjalce je ovrednotil z razstavami, članki v strokovnih in drugih glasilih in s prvimi sodobnimi monografijami posameznih arhitektov. Z izborom za razstavi *Novejša slovenska arhitektura* in *Slovenska likovna umetnost 1945–1978* v Ljubljani je določil izhodiščne kriterije in kakovostno lestvico novejših arhitektur. Za potrebe Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je pripravil temeljni izbor stavb preteklega stoletja in jih skupaj z avtorji ovrednotil v posebni monografiji, ki jo je spremljala serija razstav v Sloveniji in tujini.

Bernikova zasluga je celostna ohranitev Plečnikove hiše in ustanovitev tedanjega Arhitekturnega muzeja Ljubljana, ki je lahko prerasel v sedanji Muzej za arhitekturo in oblikovanje. Ohranjena pa je ostala Plečnikova hiša in vsa njena oprema ter dokumentacija, kar je unikaten primer za Slovenijo in zgled za širše območje.

Ob prejemu osrednje umetnostnozgodovnske nagrade Izidorja Cankarja leta 2007. FOTO: Matej Družnik/Delo

Mož izza umetniške zbirke NLB

Na področju premične dediščine je njegova zasluga tudi ohranitev likovne zbirke Ljubljanske banke, ki jo je dolga leta dopolnjeval kot svetovalec bančne uprave. Bernik je bil nezamenljiv pri podpori in uveljavljanju slovenskega oblikovanja, grafičnega in industrijskega, ki sta postala del našega umetnostnega gradiva, tako v nepremični dediščini kot v muzejskih zbirkah.

S pritegnitvijo modernega urbanizma, sodobne arhitekture, oblikovanja, fotografije in novih medijev je v slovensko umetnostno zgodovino in kulturo pionirsko uvedel nove vidike, nove zvrsti.

Objavil je več temeljnih razprav o moderni slovenski umetnosti in številnih monografskih predstavitev sodobnih umetnikov (Silvester Komel, Milan Mihelič, Veno Pilon, Jože Spacal). Ključna dela, s katerimi je temeljno obogatil slovensko umetnostnozgodovinsko čtivo, so predvsem *Koper, Izola, Piran: organizem slovenskih obmorskih mest*, 1968, *Novejša slovenska arhitektura*, 1968, *Slovenska arhitektura, urbanizem, oblikovanje in fotografija*, 1979, ali *Slovenska arhitektura dvajsetega stoletja*, 2004.

Prejel je številne nagrade, med najvišjimi Cankarjevo in Steletovo, bil je tudi zunanji član Akademije znanosti in umetnosti Bosne in Hercegovine. V obrazložitvi Steletove nagrade, ki jo podeljuje Slovensko konservatorsko društvo, so med drugim zapisali, da je s sodelovanjem z nekdanjimi regionalnimi ali medobčinskimi zavodi postavil temelje več področjem dosedanjega strokovnega dela varstva kulturne dediščine.

Karavanke, Turki, naši gradbinci in zakaj pri nas ni tako kot v Avstriji

Čas branja: 2 min

0

11.12.2019 08:00

Naši gradbinci imajo o sebi visoko mnenje, javnost pa jih dojema kot dediče zapornice Hilde Tovšak.

PETER FRANKL

Več iz teme:

[gradbeništvo >](#)

[Avstrija >](#)

[SLOVENIJA >](#)

[Hilda Tovšak >](#)

Slovenski gradbinci so se spet osmolili na natečaju za gradnjo druge cevi predora Karavanke, zmagali so Turki, ki so ponudili najnižjo ceno. Ob tem se naši pritožujejo, da gre za dumping, da bodo Turki svoje delavce plačevali slabo. Sprašujejo se tudi, zakaj v Avstriji na razpisih v zelo veliki večini primerov zmagajo domačini, le pri nas je mogoče, da tako velik projekt zaupamo – Turkom, ki da z nizko ceno želijo pridobiti referenco. Razočaranju se pridružuje tudi predstavnik avstrijskega gradbinca, ki sodeluje s slovenskim. Ob tem pokažejo izračune, kako je za slovensko ekonomijo donosnejše, če taka dela zaupaš domačinom.

Zakaj je v Avstriji resnično tako, da veliko večino gradbenih državnih naročil dobijo avstrijska podjetja? Najprej dve opazki: očitek, da bodo Turki gotovo izkoriščali delavce, morda ni povsem na mestu; tudi če pripeljejo svoje delavce, morajo zanje priskrbeti ustrezna dovoljenja in jih plačevati v skladu z našimi predpisi. Če ne bo

tako, je predvidevati, da bo ukrepala inšpekcija. In kako domače predpise upoštevajo naši gradbinci?

Avstrijski gradbeni trg, posebej tisti del, v katerem gre za velika javna naročila, je nekoliko drugačen kot slovenski zaradi nekaj razlogov. Ob tem Avstrija v načelu ni zelo drugačna kot Slovenija, tudi tam številni aneksi niso nenavadni, pogledjmo samo primer nove bolnišnice na Dunaju. Avstrijska kultura ni povsem drugačna od slovenske, a Avstrija je bogatejša in tako se denar lažje najde za »anekse« in umiritev strasti. A Avstrijci kot družba so se že zdavnaj sporazumeli o nekaj osnovnih gospodarskih načelih, našli so konsenz, pri nas pa še vedno vsak vleče na svoje. O skupnih interesih so končali faks, Slovenija je tu še vedno v vrtcu. Avstrijski gradbinci lažje zmagujejo na svojih razpisih tudi zato, ker so zelo kakovostni in imajo tradicijo, slovenske še vedno tepe kalvarija propadov gradbenih velikanov. Za naše severne sosedje je značilno, da so izrazito pragmatični. Kultura sodelovanja je globoko usidrana. Zmenijo se. To je lahko seveda dobro, lahko pa tudi slabo. Avstrijci so desetletja udobno živeli v nekakšnem dvostrankarskem sožitju, enkrat so na oblasti bili socialni demokrati, drugič konservativci, vsi pa so se med seboj intenzivno pogovarjali. Ta naveza je obsegala celotno državo. To seveda ne pomeni, da je vse bilo lepo in prav. Če je kaj izbuchnilo, se je hitro našel denar za sanacijo in umiritev strasti. Ker so bogatejši, so velike izgube imele manjšo težo. A Avstrija se spreminja. O tem priča nedavna preiskava avstrijskega gradbenega kartela, javnost ni več tako ubogljiva, politična realnost je danes drugačna.

Razumeti je pritožbe in užaljenost naših gradbincev, a vseeno: slovenski gradbinci imajo o sebi visoko mnenje, javnost pa jih ne čisla, saj jih še vedno dojema kot **Hildo Tovšak**, ki je delavcem jemala iz njihovega šparovca, in avtocestni kartel. Avstrijski gradbinci ljudstvu dvorijo, naši gradbinci pa menijo, da jim posli pač pripadajo – preprosto zato, ker so naši in ne trpijo kaj dosti ugovorov. So trdi možje, ki vedo, kaj hočejo, in menijo, da to morajo dobiti. Naši gradbinci se sicer pogovarjajo med sabo, to je sicer lahko tudi sporno, a gotovo se ne pogovarjajo dovolj s Slovenijo.

Ceste do drugega tira končane julija 2020

Pripravljalna dela po načrtu

Če se bo odločitev glede Glinščice še vlekla, ima 2TDK tudi rezervni scenarij

GLINŠČICA – Gradnjo dostopnih cest do trase drugega tira bodo dokončali do konca julija 2020. Pred nekaj dnevi so začeli asfaltiranje vseh skoraj 21 kilometrov cest, dela potekajo s polno paro, zamude in podražitve niso predvidene. So pa v podjetju 2TDK podaljšali rok za prijavo na razpis za gradnjo predorov in trase in še zmeraj ni jasno, kdaj bo državna revizijska komisija odgovorila na pritožbo glede izbora mostov čez Glinščico.

BORIS SULIGO

Medtem ko v bližnji in daljni sosesčini hitijo z gradnjo sodobnih železniških povezav in ko je slišati pripombe, da si avstrijske in italijanske železnice še posebej prizadevajo z vlaki zaobiti Slovenijo, je ena redkih svetlih točk pri izvajanju projekta nove proge med Divačo in Koprom gradnja 20,7 kilometra dostopnih cest do trase drugega tira. Predsednik uprave 2TDK Dušan Zorko je ob včerajšnji predstavitvi del v dolini Glinščice izjavil: »Dela potekajo po načrtu in s polno paro. To je evropsko priznan projekt, ki bo prinašal koristi ne le Sloveniji, ampak širše Evropi. S kolektorjem zelo korektno sodelujemo pri tem projektu.«

Direktor Marko Brezigar je dodal, da so za napredek del pri projektu dobili podporo koordinatorjev mediteranskega in baltsko-jadranskega TNT-koridorja v Bruslju, saj je drugi tir edini projekt, ki rešuje problematično ozko grlo na teh dveh koridorjih.

Izvršni direktor gradbenega sektorja v 2TDK Marko Žitnik je povedal, da so pred nekaj dnevi začeli zaključna dela na cestah. Včeraj so, denimo, asfaltirali 2,9 kilometra dolgo (najdaljšo) pot, ki poteka po trasi nekdanje železniške proge od Kozine po Glinščici proti italijanski meji. Ta pot pelje do južnega portala prvega, 6,7 kilometra dolgega predora (T1). Široka bo sicer le približno tri metre, zato gradijo tudi izogibalšča za tovornjake. Ko bo končana, bo namenjena lokalnemu prebivalstvu in bo še naprej sestavni del mednarodne kolesarske transverzale. Po besedah Marka Brezigarja so domačini veseli novih asfaltiranih poti, ker jim bodo olajšale dostop do hiš, zemljišč, gozdov. Ko bodo gradnjo končali, pa bo tudi

zelo dobrodošla za kolesarje na poti med Kozino in Trstom.

Podaljšali rok za prijavo za gradnjo železniške proge

Dušan Zorko je odgovoril, da so rok za dve naročili, s katerima iščejo izvajalce za gradnjo proge, podaljšali do 17. januarja. »Podaljšali smo ga zato, ker želimo pridobiti čim več različnih ponudb. Glede na zanimanje pred razpisom (13 tujih gradbenih firm) in glede na več kot 250 dodatnih vprašanj za oba sklopa v potekajočem razpisu sklepamo, da bo ponudb veliko.« V 2TDK so zavrnilo namigovanja, da naj bi z razpisno zahtevo, po kateri morajo ponudniki izpolnjevati bonitetni razred BBB, želeli izključiti katerega od interesentov. »Gradnja te proge je tako velik zalogaj in takega pomena, da si naročnik del ne more privoščiti oddati teh nekomu, ki ne bi imel dovolj referenc in bonitete. Če tega pogoja ne bi postavili, pa bi bili spet tarča kritik, da nismo dovolj resni pri oddaji tako pomembnega naročila,« je povedal Martin Tomažin iz 2TDK.

Glinščica se vleče predolgo

Po mnenju Dušana Zorka se vse predolgo vleče odločitev državne revizijske komisije, saj so pritožbeno vlogo MarkoMarka Nivala oddali že 3. septembra. Portal *Siol* je poročal, da naj bi strokovnjaki z mariborske fakultete za gradbeništvo do konca decembra globino (višino) spornega zidu izmerili s posebno zmogljivim georadarjem, kakršnega so uporabili tudi pri iskanju goriva ob železniški nesreči v Dolu pri Hrastovljah. Odločitev DKOM zato pričakujejo januarja. Če bi DKOM odločila v prid MarkoMarku Nivalu, bi se lahko na takšno odločitev pritožili drugi ponudniki. Če pa bo zavrnila pritožbo, bo moral 2TDK javno naročilo ponoviti. S tem tako majhnim delčkom drugega tira bodo zaradi pritožbe izgubili približno eno leto časa. Dušan Zorko je včeraj povedal, da se že pripravljajo na možnost predolgega zavlačevanja in imajo pripravljen tudi načrt B, po katerem bi lahko tudi drugače izpeljali načrtovano gradnjo mostov čez Glinščico. Prihodnji teden pa bo državni zbor odločal o poroštenem zakonu za tretjo razvojno os in drugi tir.

- Kolektor CPG in Euroasfalt bosta do konca julija 2020 asfaltirala ceste na trasi drugega tira.
- Domačini zadovoljni zaradi cest, ki jim bodo lajšale življenje.
- 2TDK ima rezervni scenarij za primer predolgega zavlčevanja odločitve o Glinščici.

Asfaltirajo približno tri metre široko pot do gradbišča drugega tira. FOTO BORIS ŠULIGOJ

Plače v **gradbeništvu** v Pomurju najvišje. Razlog za to je zanimiv

sobotainfo 11. December 2019 06:42 v [Politika in gospodarstvo](#)

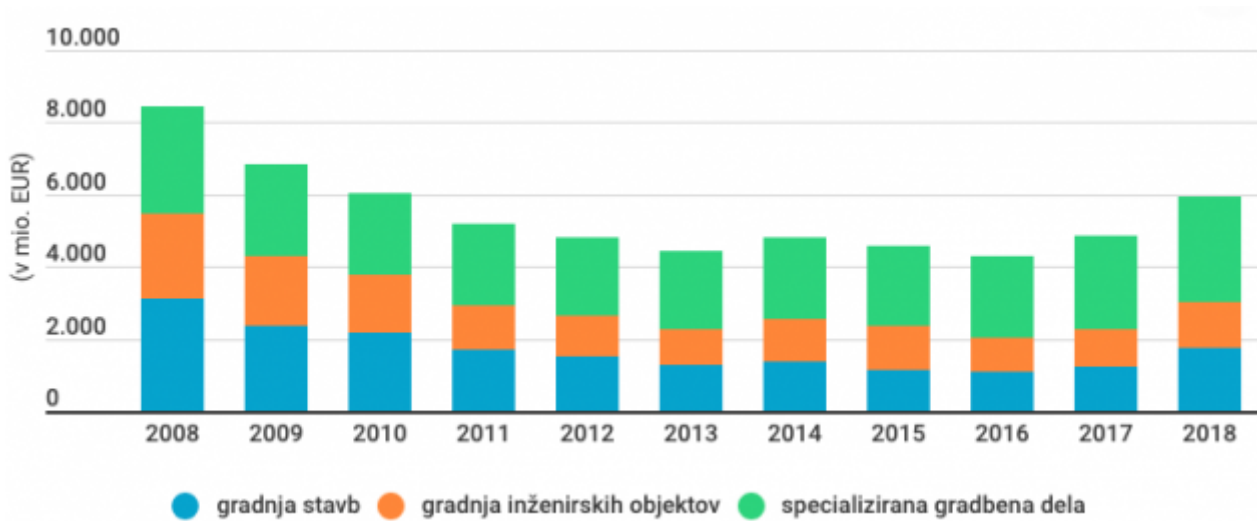

Zanimivi podatki o **gradbeništvu** v Sloveniji.

V Pomurju imamo kar nekaj uspešnih gradbenih podjetjih, med katerimi zagotovo izstopajo Pomgrad, Dengrad, Nograd, Legartis in Zidarstvo Maučec. Na Statističnem uradu so zbrali zanimive podatke o **gradbeništvu**. Nas je najbolj pritegnil podatek, da so plače v **gradbeništvu** najvišje ravno v Pomurju.

Gradbeništvu doživlja rast

Gradbeništvu je sicer ena od dejavnosti, ki jo je gospodarska kriza pred desetimi leti najbolj prizadela, in še zmeraj precej zaostaja v rasti v primerjavi z drugimi dejavnostmi. So se pa v letih 2017 in 2018 stvari začele obračati na boljše, in slovensko **gradbeništvu** spet doživlja rast na vseh področjih, vendar še ni doseglo rasti iz predkriznih časov.

Vir: SURS

Lani so gradbena podjetja v Sloveniji ustvarila za skoraj **šest milijard evrov prihodka** od prodaje, kar je še zmeraj za skoraj 30 odstotkov manj kot v 2008, a po drugi strani tudi za več kot 34 odstotkov več kot v 2013. Največji delež v prihodku so predstavljala **specializirana gradbena dela**, sledila je gradnja stavb, na zadnjem mestu pa gradnja inženirskih objektov.

19.220 - to je število podjetij, ki so bila lani registrirana v dejavnosti **gradbeništvo**, kar pomeni, da smo že skoraj dosegli število podjetij iz leta 2008. Med njimi je tudi kar nekaj Pomurskih, najbolj uspešna smo omenili že uvodoma.

Najvišja povprečna bruto plača v Pomurju

Plače v **gradbeništvu** so kljub gospodarski krizi so plače v **gradbeništvu** naraščale do leta 2011, nato pa so med leti 2011 – 2015 nekoliko padle in ponovno začele naraščati po letu 2015.

Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega v **gradbeništvu** je lani po podatkih statističnega urada znašala **1.290 evrov** in je bila za več kot 12 odstotkov večja kot leta 2008. Je pa povprečna bruto plača v **gradbeništvu** bila lani za več kot 23 odstotkov nižja od povprečne slovenske bruto plače.

Najvišjo povprečno bruto plačo v **gradbeništvu** so v 2018 imeli zaposleni v **pomurski statistični regiji**, in sicer **1.429 evrov**, najnižje plače v **gradbeništvu** pa so imeli zaposleni v **podravski statistični regiji**, 1.219 evrov.

Na statističnem uradu sicer ne pojasnjujejo, zakaj je tako, ampak po naših informacijah je razlog za to kar zanimiv.

Delavci odhajajo v Avstrijo

Strokovnjak z gradbenega področja pravi, da številni delavci odhajajo na delo v Avstrijo, kjer so boljše plače. Ampak ne odhajajo samo delavci, ampak tudi vodstveni kader. Ta odhaja predvsem v javna komunalna podjetja, kjer je poleg plače, boljši tudi delovni čas.

Zaradi vedno več odhodov so pomurski gradbeniki »primorani« dvigniti plače.

V **gradbeništvu** 30 odstotkov tujcev

Lani je bilo sicer v Sloveniji od zaposlenih v **gradbeništvu** skoraj 70 odstotkov takih, ki imajo slovensko državljanstvo, 30 odstotkov pa je bilo tujcev. Med tujci je bilo največ državljanov Bosne in Hercegovine, sledili so državljani Kosova, Severne Makedonije in Hrvaške. Med zaposlenimi v **gradbeništvu** so prevladovali moški, teh je bilo več kot 90 odstotkov.

Med gradbenimi podjetji še vedno prevladujejo mikro in majhna podjetja, takih z manj kot 10 zaposlenimi je bilo v 2017 kar 94 odstotkov od vseh podjetij, registriranih v gradbeni dejavnosti.

Kljub nekoliko bolj spodbudni sliki, ki jo kažejo podatki o slovenskem **gradbeništvu**, predvsem za leti 2017 in 2018, pa podatki o gradbenih dovoljenjih nakazujejo, da se bo trend rasti že v bližnji prihodnosti lahko obrnil, saj število izdanih gradbenih dovoljenj v zadnjih treh letih pada je še razvidno iz podatkov statističnega urada.

Umrl je Stane Bernik, eden ključnih slovenskih umetnostnih zgodovinarjev

Poslovil se je raziskovalec slovenske in jugoslovanske likovne umetnosti 20. stoletja, zlasti arhitekture, urbanizma, oblikovanja in fotografije.

Objavljeno
11. december 2019 13.49

Posodobljeno
11. december 2019 14.33

Preskoči oglas X

Dr. Stane Bernik. FOTO: Jože Suhadolnik/Delo

V. U.

V starosti 81 let je umrl eden najbolj prepoznavnih slovenskih umetnostnih zgodovinarjev **dr. Stane Bernik**. Angažiral se je na številnih področjih, bil je poznavalec zlasti arhitekture, urbanizma, oblikovanja in fotografije. Znan je bil po tem, da je oral ledino pri raziskovanju področij, ki so dotlej veljala za obrobna. Novico o njegovi smrti so sporočili z Ministrstva za kulturo.

Otroštvo je preživel v Prizrenu, kjer se je rodil leta 1938, in Sarajevu. Drugo svetovno vojno je namreč kot skriti otrok z bratom preživel v katoliškem samostanu v Sarajevu, saj so bili starši pri partizanih.

Po gimnazijski maturi v Ljubljani in nedokončanem študiju arhitekture na fakulteti za arhitekturo, **gradbeništvo** in geodezijo se je 1959 vpisal na študij umetnostne zgodovine in sociologije na filozofski fakulteti, kjer je leta 1964 diplomiral.

Preberite tudi:

[Dr. Stane Bernik: Varovati najboljše in tisto, kar to sooblikuje](#)

[Kritično pero za življenjsko delo dr. Stanetu Berniku](#)

Pionir na številnih področjih

Diplomiral je z nalogo o urbanizmu slovenskih obmorskih mest Koper, Piran in Izola, doktoriral pa leta 1989 z disertacijo *Izhodišča sodobne slovenske arhitekture*. Od 1985 do upokojitve je predaval razvoj oblikovanja na ljubljanski akademiji za likovno umetnost in oblikovanje. Akademijo je mandat pred upokojitvijo vodil kot dekan, leta 2007 pa je postal zaslužni profesor ljubljanske univerze.

Prvi se je lotil nadrobnege vrednotenja naselbinske krajine in mestnih jeder. Za Koper, Izolo in Piran je, denimo, ovrednotil likovne, funkcionalne in prostorske konstante. Njegove študije so spodbudile zaščito navidezno anonimnih četrti obalnih mest in Trubarjeve ceste v Ljubljani.

Njegovi objavljeni analizi Kočevja in Črnomlja sta postali vzorec celostne obravnave srednjeveških mest, s primerjavo arhivskega gradiva in celostne predstavitve izbranih vrednot pa izhodišče za zaščito. Bernikove sinteze in načini valorizacije v nekoliko posodobljeni obliki ostajajo temeljna podlaga za vrednotenje naselbinske dediščine še danes.

Poznavalec umetnosti gradnje

Drugo obširno področje, ki se mu je posvečal več kot štiri desetletja, je arhitektura 20. stoletja. Njegovo delo je omogočilo, da smo v registrirano dediščino in med kulturne spomenike vključili stavbe, oblikovane v drugi polovici 20. stoletja. Že leta 1969 je sestavil načela dokumentiranja sodobne arhitekture in tekoče spremljal ustvarjanje Edvarda Ravnikarja, Milana Miheliča, Miloša Bonče, Stanka Kristla, Savina Severja in drugih arhitektov ljubljanske šole za arhitekturo.

Te in druge ustvarjalce je ovrednotil z razstavami, članki v strokovnih in drugih glasilih in s prvimi sodobnimi monografijami posameznih arhitektov. Z izborom za razstavi *Novejša slovenska arhitektura* in *Slovenska likovna umetnost 1945–1978* v Ljubljani je določil izhodiščne kriterije in kakovostno lestvico novejših arhitektur. Za potrebe Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je pripravil temeljni izbor stavb preteklega stoletja in jih skupaj z avtorji ovrednotil v posebni monografiji, ki jo je spremljala serija razstav v Sloveniji in tujini.

Bernikova zasluga je celostna ohranitev Plečnikove hiše in ustanovitev tedanjega Arhitekturnega muzeja Ljubljana, ki je lahko prerasel v sedanji Muzej za arhitekturo in oblikovanje. Ohranjena pa je ostala Plečnikova hiša in vsa njena oprema ter dokumentacija, kar je unikaten primer za Slovenijo in zgled za širše območje.

Ob prejemu osrednje umetnostnozgodovnske nagrade Izidorja Cankarja leta 2007. FOTO: Matej Družnik/Delo

Mož izza umetniške zbirke NLB

Na področju premične dediščine je njegova zasluga tudi ohranitev likovne zbirke Ljubljanske banke, ki jo je dolga leta dopolnjeval kot svetovalec bančne uprave. Bernik je bil nezamenljiv pri podpori in uveljavljanju slovenskega oblikovanja, grafičnega in industrijskega, ki sta postala del našega umetnostnega gradiva, tako v nepremični dediščini kot v muzejskih zbirkah.

S pritegnitvijo modernega urbanizma, sodobne arhitekture, oblikovanja, fotografije in novih medijev je v slovensko umetnostno zgodovino in kulturo pionirsko uvedel nove vidike, nove zvrsti.

Objavil je več temeljnih razprav o moderni slovenski umetnosti in številnih monografskih predstavitev sodobnih umetnikov (Silvester Komel, Milan Mihelič, Veno Pilon, Jože Spacal). Ključna dela, s katerimi je temeljno obogatil slovensko umetnostnozgodovinsko čtivo, so predvsem *Koper, Izola, Piran: organizem slovenskih obmorskih mest*, 1968, *Novejša slovenska arhitektura*, 1968, *Slovenska arhitektura, urbanizem, oblikovanje in fotografija*, 1979, ali *Slovenska arhitektura dvajsetega stoletja*, 2004.

Prejel je številne nagrade, med najvišjimi Cankarjevo in Steletovo, bil je tudi zunanji član Akademije znanosti in umetnosti Bosne in Hercegovine. V obrazložitvi Steletove nagrade, ki jo podeljuje Slovensko konservatorsko društvo, so med drugim zapisali, da je s sodelovanjem z nekdanjimi regionalnimi ali medobčinskimi zavodi postavil temelje več področjem dosedanjega strokovnega dela varstva kulturne dediščine.

KOPER • Primorju v stečaju je v četrto uspelo najti interesenta za zazidljivo parcelo na Markovcu

Komu pogled na morje: Gubercu ali Kabanici?

V četrto gre rado, bi lahko nekoliko prilagodili znan pregovor v primeru prodaje zazidljivega zemljišča na Markovcu. Po treh neuspešnih poskusih je zdaj Primorju v stečaju prek zbiranja zavezujočih ponudb vendarle uspelo pritegniti dva morebitna kupca, ki bosta prihodnji torek izvedela, kdo je bil uspešnejši.

NATAŠA HLAJ

Gre za 7600 kvadratnih metrov nepozidanega in zaraščenegega zemljišča med Šolsko, Sončno, Kozlovičevo in Beblerjevo ulico na Markovcu, tik ob sosedi vrstnih hiš in Nokturnom. Ureditveno območje je predvideno za poselitev, natančneje, namenjeno je gradnji stanovanj. Stečajni upravitelj Primorja Rudolf Hramec je za izhodiščno ceno določil 1,2 milijona evrov.

Po naših informacijah sta zavezujoči ponudbi z vplačano varščino poslala koprsko podjetje Grafist in podjetnik Aco Kabanica, sicer direktor in ustanovitelj kableskega operaterja Elta iz Izole. Na nedavni dražbi občinskih nepremičnin v Kopru je Kabanica kupil dve večji stanovanjski enoti v zgornji etaži objekta, v katerem deluje veterinarska ambulanta v

Škocjanu.

“Čakamo na odločitev. Tudi zato ne moremo povedati, kakšen znesek smo navedli v ponudbi,” pravi Ante Guberac iz Grafista. Kabanica pa se na naš telefonski klic ni odzval.

Veljavni načrti za gradnjo vrstnih hiš

Pred več kot desetimi leti so v koprski občini odločili, da bi to nepozidano parcelo namenili stanovanjski gradnji in ne novi podružnični šoli, kot je bilo predvideno po prvotnih urbanističnih načrtih. Ker so demografske projekcije pokazale, da ta šola ni potrebna in je možno vse prostorske potrebe zagotoviti na osnovni šoli Antona Ukmarja, so načrte za gradnjo šole opustili.

Za to območje so nato sprejeli zazidalni načrt Žusterna III in ga nato še ne-

koliko dopolnili ter prilagodili pobudam okoliških stanovalcev. Dokument predvideva gradnjo štirih nizov vrstnih hiš in dva poslovno-stanovanjska objekta. Če pa bo novi lastnik parcele imel drugačne zamisli, bo moral občini predlagati nove spremembe in pripravo novih prostorskih načrtov. Guberac napoveduje, da bodo, če jim kupčija uspe, zidali po že pripravljenih načrtih, saj se jim zdijo projekti tržno dovolj zanimivi.

Pred sklenitvijo pogodbe z izbranim kupcem ima koprška občina možnost uveljavljati predkupno pravico, vendar so nam odgovorili, da jih nepremičnina ne zanima.

Začasni ukrepi zaradi Mandariča?

Spomnimo, da je oktobra pred dvema letoma koprski občinski svet pod taktirko takratnega župana Borisa Popoviča sprejel odlok o začasnih ukrepih za zavarovanje urejanja prostora na tem obsežnem zazidljivem zemljišču. Tako je Primorju, ki ima v lasti pretežni del parcel na tem območju, prekrizal načrte. V prihodnjih

štirih letih so bili namreč prepovedani parcelacija, prodaja in gradbeni posegi.

Menda se je tedaj za nakup te nepremičnine zanimal poslovnež Milan Mandarić (s Popovičem sta si približno v tistem obdobju prišla navzkriž), koprška občina pa naj bi s to premišljeno potezo posel preprečila. V koprski občinski upravi so nujnost sprejetja začasnih ukrepov utemeljevali s celovito prostorsko-urbanistično ureditvijo nepozidanih stavbnih zemljišč na tem predelu in v širši okolici.

Vodja oddelka nepremičnin pri Primorju v stečaju David Gajić pojasnjuje, da so po sodni poti dosegli, da so njihovo parcelo izvzeli iz odloka, zato so lahko zdaj nemoteno razpolagali z njo. *

7600

kvadratnih metrov je veliko zazidljivo zemljišče med Šolsko, Sončno, Kozlovičevo in Beblerjevo ulico na Markovcu

Ante Guberac in Aco Kabanica bosta prihodnji torek že vedela, kdo od njiju je ponudil več za parcelo s pogledom na morje na Markovcu.

Tako so projektanti iz PS Prostor že leta 2006 zarisali bodočo podobo stanovanjske soseske Žusterna III.

Marja Milič
marja.milic@finance.si

PRI NAS JE NAJLEPŠE IN NITI NA MISEL NAM NE PRIDE, DA BI SE SELILI, NAS PREPRIČUJEJO SOGOVORNIKI. VSEENO DODAJO, DA BI LAHKO BILE PROMETNE POVEZAVE BOLJ UREJENE, TUDI ŠPORTNI PARKI, PA KAKŠNO DREVO BI LAHKO POSADILI, POSKRBELI ZA PROPADAJOČE OBJEKTE IN TAKO NAPREJ. NI IDEALNO, VERJETNO PA TUDI DRUGJE NI VELIKO BOLJE, SKLENEJO. PA Vendar, V KATERIH OBČINAH IMAJO NADPOVPREČNE PLAČE, NIZKO STOPNJO BREZPOSELNOSTI, DOSTOPNEJŠA STANOVANJA IN HIŠE, BOLJ ZDRAVE PREBIVALCE IN TUDI BOLJ POVEZANE SOSEDE, VSO POTREBNO INFRASTRUKTURO ...? DA BI TO IZVEDELI, SMO VEČ KOT 50 TISOČ PODATKOV VNESLI V NAŠ SUPER KALKULATOR IN ŽE ČETRTO LETO ZAPORED IZRAČUNALI, KJE V SLOVENIJI SE (VSAJ STATISTIČNO) NAJBOLJE ŽIVI. SESTAVILI SMO LESTVICO 212 OBČIN. IN NA PRVEM MESTU SE ZDI NEPREMAGLJIVA OBČINA CERKLJE NA GORENJSKEM, KI JE TA NASLOV OSVOJILA ŽE KAR TRETJIČ ZAPORED. SREČNI IN ZADOVOLJNI PA SMO LAHKO KJERKOLI, TUDI V OSILNICI ALI HODOŠU, KI STA ZDAJ ŽE TRADICIONALNO NA REPU LESTVICE.

Cerkljah na Gorenjskem imamo podjetje, v občini pa tudi živim. Tega ne zamenjam. Lokacija je fantastična zaradi dobro urejene infrastrukture, logistike in povezav - blizu imamo Kranj, Avstrijo, Italijo in tudi letališče. Imamo vse, kar si želimo, lahko bi rekel, da smo skoraj samozadostni, le pri urejanju 'papirologije' smo vezani na Kranj, a tega smo navajeni,« nam je zaupal Peter Slatnar, direktor podjetja Slatnar, ki je specializirano za izdelavo smuči, vezi in čevljev.

Cerklje na Gorenjskem so že tretje leto zapored postale občina, kjer se najbolje živi. Za njimi sledi še ena gorenjska občina - Gorenja vas - Poljane, na tretje mesto se je uvrstila Komenda, ki pripada osrednjeslovenski regiji. Med top 10 občinami je pet gorenjskih in pet osrednjeslovenskih. Tudi na repu lestvice ni večjih sprememb v primerjavi z lansko raziskavo - Osilnica, ki leži ob hrvaški meji in se ponaša kot deželna Petra Klepca, je na predzadnjem mestu, na zadnjem pa občina Hodoš, ki je edina pri nas, v kateri večino prebivalstva sestavljajo pripadniki madžarske skupnosti. Poleg slovenščine je tam uradni jezik tudi madžarščina.

»Ne razumem, zakaj so Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas - Poljane, Žiri, Železniki in druge gorenjske občine vselej pri vrhu lestvice top občin,« se glasijo komentarji bralcev, ki dodajajo, da tam nikoli ne bi mogli živeti, da so vse te občine bogu za hrbtom. Ob tem nekateri postanejo zelo čustveni - jezni, razočarani, posmehljivi. Toda z našo raziskavo želimo predvsem objektivno, na podlagi statistike in ne čustev, ugotoviti, kje v Sloveniji se najbolje živi. Da to ugotovimo, več tednov zbiramo statistike - različnih podatkov je prek 50 tisoč - in jih nato vstavimo v posebej izdelan kalkulator. Zanimajo nas gospodarska moč občine in občanov, življenjska moč prebivalstva, urejenost infrastrukture in stanovanj, zdravje občanov in raven kriminalitete. To so kazalniki, za katere menimo, da močno vplivajo na kakovost bivanja v občini. Znotraj teh glavnih petih kazalnikov pa je še 46 podkazalnikov (metodologija je podrobneje predstavljena na <https://mojefinance.finance.si/8955752>).

Mi smo zadovoljni, in pika!

Preden podrobneje predstavimo letošnje rezultate, omenimo, da nam je 70 odstotkov anketirancev zaupalo, da so zadovoljni z življenjem v svoji

Kako so se izkazale mestne občine?

Uvrstitev na lestvici Naj občin 2019	Občina
12.	Ljubljana
16.	Kranj
19.	Koper
23.	Nova Gorica
27.	Novo mesto
40.	Slovenj Gradec
61.	Celje
64.	Velenje
75.	Maribor
92.	Ptuj
96.	Murska Sobota

občini, vseeno pa jim radovednost ne da miru in si želijo vedeti tudi, kje v Sloveniji se najbolje živi po statistiki. Anketa, ki jo je izpolnilo 700 ljudi, razkriva še to, da večina (60 odstotkov) živi v občini, v kateri so odraščali. Pa čeprav se jih precej pritožuje nad infrastrukturo in sosedskimi prigodami, jih iz občine ne bi premaknila niti višja plača, ki bi jo dobili na drugem koncu Slovenije. »Ne bi se odselila z Jesenic. Nič nam ne manjka, imamo vse, lekarne, bolnišnice, trgovine in tako dalje. Menim, da smo prevečkrat prehitro nezadovoljni,« pravi nekdanja smučarka Alenka Dolžan, ki se je pred leti odločala med Jesenicami in Kranjsko Goro. Ker je turistična ponudba na Jesenicah podhranjena, je to videla kot poslovno priložnost. »Z mozem uspešno črpava sredstva, ki so namenjena za spodbujanje gospodarstva v naši občini - v druge podjetniške zgodbe pa se ne vtikam, vrtičkam na svojem vrtičku,« pravi.

In kaj smo letos ugotovili z raziskavo?

1. GOSPODARSTVO: najmočnejše so Cerklje na Gorenjskem

Tako kot lani je tudi letos gospodarsko najmočnejša občina Cerklje na Gorenjskem. Opozoriti je treba, da smo pri iz-

12 najboljših občin v posamezni regiji

Regijska uvrstitev (št. občin v regiji)	TOP občine v regiji/ uvrstitev na lestvici 212 občin	Povp. uvrstitev občin v regiji	Št. občin, uvrščenih med TOP 50 občin	
1.	Gorenjska (18)	Cerklje na Gorenjskem (1.)	40,7	12
2.	Osrednjeslovenska (25)	Komenda (3.)	41,9	17
3.	Goriška (13)	Nova Gorica (23.)	62,5	5
4.	Obalno-kraška (8)	Koper (19.)	73,5	4
5.	Primorsko-notranjska (6)	Cerknica (24.)	77,5	2
6.	Koroška (12)	Slovenj Gradec (40.)	102	0
7.	Savinjska (31)	Nazarje (34.)	103,4	3
8.	JV Slovenija (21)	Trebnje (22.)	111,9	4
9.	Zasavska (4)	Litija (113.)	140	0
10.	Podravska (41)	Slovenska Bistrica (39.)	142	1
10.	Posavska (6)	Krško (53.)	142	0
12.	Pomurska (27)	Murska Sobota (96.)	181,5	0

OP 10
Gospodarsko najmočnejših občin

1.	Cerklje na Gorenjskem
2.	Idrija
3.	Trzin
4.	Komenda
5.	Novo mesto
6.	Bovec
7.	Šempeter - Vrtojba
8.	Železniki
9.	Bled
10.	Koper

Vir: lastni izračun

Občine z najnižjo stopnjo registrirane brezposelnosti (v %)

Žiri	2,8
Železniki	2,9
Cerkno	3,0
Gorenja vas - Poljane	3,1
Jezersko	3,1
Sveti Jurij v Slov. goricah	3,1
Slovenija	7,2

Vir: Surs, september 2019

Občine z najbolj/najmanj dostopnimi stanovanji (v EUR/m²)

NAJBOLJ	NAJMANJ
Zavrč (3,1)	Piran (0,43)
Grad (2,9)	Izola (0,46)
Križevci (2,8)	Škofljica (0,49)
Šentrupert (2,74)	Kranjska Gora (0,49)
Puconci (2,6)	Trzin (0,54)
Slovenija (1,13)	

Viri: Surs, Gurs, lastni izračun, 2019; op.: koliko kvadratnih metrov si lahko kupi občan s povprečno plačo glede na povprečno vrednost stanovanja; gre za posplošene vrednosti.

Občine z najvišjo neto plačo (v EUR/mesec)

Cerklje na Gorenjskem	1.445
Ljubljana	1.231
Novo mesto	1.218
Štore	1.197
Ruše	1.195
Slovenija	1.093

Vir: Surs, povprečje leta 2018

Najbolj zadolžene občine (v EUR/občana)

Gornji Petrovci	1.605
Solčava	1.188
Šentjernej	1.128
Kostel	987
Šentrupert	971
Slovenija	342

Viri: ministrstvo za finance, Surs, lastni izračun, op.: leto 2018

17 OBČIN JE BILO LANI BREZ DOLGA

To so: Ankaran, Bloke, Cerklje na Gorenjskem, Dol pri Ljubljani, Gorišnica, Gorje, Horjul, Kranjska Gora, Luče, Markovci, Mengeš, Podvelka, Rače - Fram, Starše, Šenčur, Trzin, Turnišče.

računu upoštevali podatke o gospodarskih družbah za leto 2018. To pa tudi pomeni, da posledic propada Adrie Airways, ki se je zgodil v začetku oktobra letos, nismo mogli vključiti. »Kratkoročno bomo propad Adrie Airways seveda čutili. Srednjeročno in dolgoročno pa menimo, da bomo izpad nadomestili. Letos bomo zaradi tega imeli nekaj milijonov manj prihodkov in temu primeren bo tudi rezultat. Pričakujemo, da bomo v letu in pol spet na številkah, kot so bile pred propadom Adrie,« je za Finance povedal Zmago Skobir, prvi mož Fraporta Slovenija, ki upravlja letališče. Skobir je na letališču zaposlen že 18 let in upamo, da ga bo kljub težavam, s katerimi se spopada družba, še vedno vsako jutro, ko se bo peljal v službo, prevzel pogled na lepo gorsko kuliso, kot nam je zaupal lani.

Če kihnemo mi, se prehladijo vsi občani

Kako zelo pomembna so podjetja za občane, je lani nazorno pojasnil Andrej Kolmanič, glavni izvršni direktor skupine Impol, ki pravi, da med Sloveskobistričani kroži rek: »Če Impol kihne, se prehladi Slovenska Bistrica.« Tja v službo namreč hodi kar 73 odstotkov domačinov. Kazalniku gospodarske moči smo pripisali 45-odstotno utež, kar je največ med vsemi kazalniki.

Poleg Cerkelj na Gorenjskem so med top gospodarsko najmočnejšimi

občinami še Idrija, Trzin, Komenda, Novo mesto. Tudi v teh občinah imajo močne vlečne konje lokalnega in tudi nacionalnega gospodarstva.

Poglejmo primer. Trzin ima močno obrtno-industrijsko cono, kjer ima sedež kar 617 gospodarskih družb. Največji po prihodkih so denimo trgovec s plastičnimi granulati in dodatki Fist, pooblaščen trgovec in serviser za vozila BMW, BMW i, mini in suzuki Avto Aktiv Intermercatus, prodajalec in distributer brezalkoholnih pijač Coca-Cola HBC Slovenija.

Vse te družbe s sedežem v Trzinu skupaj ustvarijo 254 tisoč evrov prihodkov na občana in 56 tisočakov neto dodane vrednosti na občana, kar je največ v državi. Trzin je zanimiv tudi zato, ker gre za drugo najmanjšo občino po površini, saj meri le 8,6 kvadratnega kilometra (najmanjša je pomurska občina Odranci s 6,9 kvadratnega kilometra). Čeprav je podjetij v Trzinu precej, pa je le četrtnina občanov v svoji občini tudi zaposlena.

Pri izračunu gospodarske moči smo poleg števila družb in prihodkov, ki jih ustvarijo, upoštevali tudi to, kar nas najbolj zanima - višino neto plač, razpoložljivost zaposlitve v gospodarsko močnih podjetjih, ki imajo sedež v občini, preverili smo še prihodke in dolg občine na prebivalca, ter ugotavljali, koliko vredna

in občanom dostopna so stanovanja in hiše. Poglejmo po vrsti.

Super plače in najmanj brezposelnih ...

Že vrabčki čivkajo, da najvišje plače v državi izplačujejo družbe s sedežem v Cerkljah na Gorenjskem. Tam ima sedež 220 družb, ki v povprečju zaposlenim izplačajo 1.445 evrov neto na mesec. To je za tretjino več od slovenskega povprečja.

Podjetje, ki najbolje plačuje svoje zaposlene in ima sedež na Brniku, je Kontrola zračnega prometa Slovenije (KZPS). Lani je 226 delavcev v povprečju dobilo 6.525 evrov bruto plače, kar je čez palec 3.600 evrov neto (brez dodatkov, upoštevanja minulega dela in vzdrževanih članov).

Najmanj brezposelnih v državi so septembra letos imeli v Žireh, in sicer je bila stopnja brezposelnosti 2,8-odstotna, na ravni države pa je bila 7,2-odstotna. Čeprav smo še pred kratkim (leta 2016) pisali o finančnih težavah in odpušcanjih v proizvajalcu športne obutve Alpina, pa je bilo lani v tem podjetju zaposlenih 372 ljudi, ustvarili so skoraj 56 milijonov evrov prihodkov in skoraj štiri milijone dobička. Drugi močan igralec v občini je Polycom, proizvajalec plastičnih sestavnih delov za avtomobilsko industrijo, ki zaposluje več kot 300 ljudi in ustvari 42 milijonov evrov prihodkov ter 1,2 milijona dobička.

Najbolj in najmanj dostopna stanovanja so v ...

Slaba petina anketirancev nam je povedala, da so se iz svoje občine, kjer so odraščali, preselili v drugo, ker so tam kupili stanovanje ali hišo. Marsikoga tudi cene nepremičnin premaknejo v občino s cenovno bolj dostopnimi stanovanji.

Evidenc tržnih cen nepremičnin po posameznih občinah nimamo, zato smo pri izračunu dostopnosti stanovanj in hiš upoštevali posplošene vrednosti stanovanj in hiš, ki jih izračunava geodetska uprava. Trenutne vrednosti kažejo položaj na trgu na dan 1. januar 2019.

Največ je vreden kvadratni meter stanovanja v Piranu (2.230 evrov), Ljubljani (2.226), Izoli (2.202) in Trzinu (2.014). V teh občinah so največ vredne tudi hiše s parcelo, recimo v Piranu, Ljubljani in Ankaranu krepko prek 175 tisočakov, v Izoli in na Bledu pa prek 164 tisočakov.

Kje pa so občanom najbolj dostopna stanovanja in hiše glede na cene in njihove plače? To je zdaj že tradicionalno v občini Zavrč, verjetno številnim znani zaradi istoimenskega nogometnega kluba, ki je bil včasih tudi prvotigaš. Tam si s povprečno plačo, ki znaša 1.116 evrov neto na mesec, lahko kupite 3,1 kvadratnega metra stanovanja. Po dostopnosti stanovanj sledi občina Grad, ki se med drugim lahko pohvali tudi z doživljajskim parkom Vulkanija. Tam lahko dobesedno doživite izbruh vulkana. S povprečno plačo 927 evrov mesečno si lahko občani kupijo 2,85 kvadratnega metra stanovanja. Najmanj so glede na povprečne plače in cene nepremičnin dostopna stanovanja in hiše prebivalcem obalnih občin (Piran, Izola), sledita občini Škofljica in Kranjska Gora.

Občine z najbolj in najmanj zapufanimi občani

Pri izračunu gospodarske moči občine in občanov smo upoštevali tudi prihodke in dolg občine na občana. Občine se praviloma zadolžujejo za investiranje v lokalno javno infrastrukturo, zagotavljanje likvidnosti, v dolg se jim vštevajo tudi izdana poroštva ... Prihodki jim kapnejo s pobiranjem nadomestil za uporabo stavbnega zemljišča, davkov na dediščine in darila, od prometa z nepremičninami, glob in kazni, taks, prispevkov, dohodnine občanov predprejšnjega leta ...

Največ proračunskih prihodkov na občana (3.564 evrov) ima občina Ankarana, ki šteje 3.133 prebivalcev, občina pa je tudi ena od 17, ki je popolnoma brez dolga. V občini Solčava, kjer prebiva 538 Solčavanov, so ustvarili 3.426 evrov proračunskih prihodkov na občana, hkrati pa je ta občina druga najbolj zadolžena na občana, saj

Občin po življenjski moči prebivalstva

1.	Ivančna Gorica
2.	Gorenja vas - Poljane
3.	Benedikt
4.	Vipava
5.	Sodražica
6.	Borovnica
7.	Škocjan
8.	Komenda
9.	Dol pri Ljubljani
9.	Dolenjske Toplice

Vir: lastni izračun

OBČINE Z MLAJŠIMI OBČANI	OBČINE S STAREJŠIMI OBČANI
Povprečna starost (v letih)	
Komenda (38,5)	Hodoš (51)
Gorenja vas - Poljane (38,8)	Osilnica (50,8)
Benedikt (39,1)	Kostel (49,9)
Škocjan (39,3)	Kranjska Gora (48,5)
Moravče (39,6)	Šalovci (48,4)
Slovenija (43,4)	

Vir: Surs

Občine z največjim deležem bolj izobraženih zaposlenih (v %)

Ljubljana	22,1
Trzin	22
Škofljica	20,4
Log - Dragomer	19,7
Dol pri Ljubljani	19,1
Slovenija	15,0

Vira: Surs, lastni izračun; op.: visokošolska in višješolska izobrazba med delovno aktivnimi prebivalci

Občine po prirastu občanov

PRISELJEVANJE	ODESELJEVANJE
Štore	Zavrč
Dol pri Ljubljani	Kobilje
Hoče - Slivnica	Hodoš
Miklavž na Dravskem polju	Podlehnik
Cirkulane	Loški Potok

Vir: Surs; op.: prikazuje naravni in selitveni prirast skupaj, leto 2018.

vsaj znaša 1.100 evrov na prebivalca.

Povprečna zadolženost občine na ravni države je 342 evrov na državljana. Že vrsto let so najbolj zadolžena občina v državi Gornji Petrovci. Njihov dolg na občana znaša 1.605 evrov, kar je sicer za 200 evrov manj kot leto prej. Občina ima zaradi najemanja neugodnih posojil že od leta 2009 tudi blokiran račun.

Kaj pa Ljubljančani? S 350 evri dolga na občana je Ljubljana na 117. mestu najbolj zadolženih, Maribor pa s 387 evri na 134. mestu. Med mestnimi občinami je najbolj zadolžena na občana občina Koper s 612 evri (193. mesto), najmanj z 275 evri dolga na občana pa Novo mesto (90. mesto).

Najmanj prihodkov glede na občana ustvari prekmurska občina Turnišče s 3.282 prebivalci (672 evrov), sledi Škofljica z 10.988 prebivalci (710 evrov).

Ko županom kapnejo milijoni

Nekaterim županom so se zagotovo usta raztegnila v širok nasmeh, ko jim je v občinske proračune nenadoma kapnilo več sto tisočakov, če že ne nekaj milijonov.

Letos so to srečo imeli v Grosuplju, kjer je njihov občan na loteriji zadel 4,5 milijona evrov, občina pa je od davka od iger na srečo prejela skoraj 700 tisoč evrov (torej 15 odstotkov od dobitka). Očitno je v Grosuplju sreča doma, saj je bilo tam že kar nekaj zadetkov. Spomnimo se leta 2013, ko je njihov občan na eurojackpotu zadel 21 milijonov evrov, občina pa je takrat dobila kar tri milijone evrov.

Letos pa je kar 4,7 milijona evrov kapnilo v občinski proračun občini Preddvor, pa ne zaradi loterije, špekulira se, da je šlo za plačilo davka na darilo. In kdo daje takšna radodarna darila? Nekateri mediji povezujejo transakcijo z najbogatejšima Slovencema, Samo in Izo Sio Login, saj naj bi imela v času ustanovitve Ekipa7 naslov stalnega bivališča prav v občini Preddvor. Na občini so z denarjem odplačali dolgove in nekaj denarja tudi vezali na banki.

2. PREBIVALSTVO: Ivančna Gorica na vrhu po življenjski moči

»Živeti v majhni občini, kot je Komenda, je zanimivo. Ima svoje izzive, a se ne bi selil, predvsem zaradi lokalne skupnosti. Stvari v majhni vaški občini marsikdaj potekajo hitreje kot v večji, a je tudi več varčevanja, kar se izraža v slabi infrastrukturi in storitvah. Vsak projekt posledično pomeni zadolžitev, to se vidi pri slabih vzdržanih cestah, odlagališču odpadkov,« opozarja Tomaž Lah, direktor podjetja, ki ponuja celostne rešitve točenja pijač Nektar Natura.

Slovenci pogosto želimo, da sosedu crkne krava. Slabi sosedski odnosi lahko zelo vplivajo na kakovost našega življenja in tudi duševno zdravje. Zato smo kazalniku, ki smo ga poimenovali življenjska moč prebivalstva, namenili 25-odstotno utež.

Pri izračunu tega kazalnika smo upoštevali starostno sestavo občanov, njihovo izobrazbo, gostoto naseljenosti, tudi kako naporni so zakonski odnosi ter koliko so si sosedje pripravljene pomagati (sosedska povezanost). Ko smo v naš kalkulator vnesli vse te podatke, je izračunal, da je po življenjski moči na vrhu Ivančna Gorica - gre za razmeroma mlado občino z izredno majhnim od-

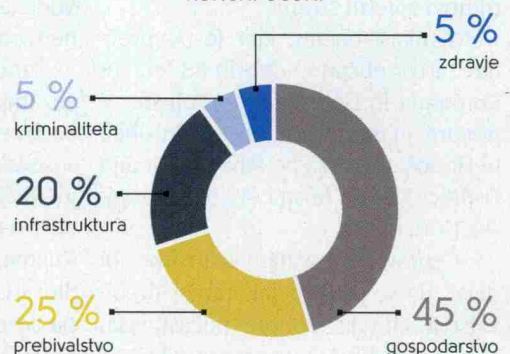
TOP OBČINE: KAKO SMO OBRAČALI ŠTEVILKE IN OBČINE

Izračun skupne uvrstitve 212 občin na lestvici Top občine sestavlja pet glavnih skupin kazalnikov – gospodarstvo, prebivalstvo, infrastruktura, zdravje in kriminaliteta –, vsakega od teh sestavljajo številni podkazalniki, skupaj jih je 48.

Številni kazalniki so sestavljeni in izračunani, recimo stopnja kriminalitete, stopnja ločitev, zdravstveno stanje občanov, dostopnost stanovanj in hiš ... Vsakemu od kazalnikov smo pripisali specifične uteži, pri čemer smo delno upoštevali tudi rezultate ankete, ki jo je rešilo skoraj 700 anketirancev. Vse kazalnike smo preračunali na število občanov. Obrnili smo več kot 50 tisoč podatkov, pri čemer smo upoštevali zadnje razpoložljive. Metodologija je podrobneje predstavljena na spletni strani www.mojefinance.si/8955752. Na Financah pa so pripravili tudi osebne izkaznice 212 občin.

Metodologija: Kako smo ocenjevali slovenske občine?

Kategorije, ki smo jih upoštevali pri ocenjevanju 212 občin, in delež teh v končni oceni

Op.: obrnili smo skoraj 50 tisoč podatkov, podkazalnikov znotraj posameznih skupin je 46

stotkom starejših od 65 let, imajo velik odstotek višje- in visokoizobraženih zaposlenih občanov, beležili so tudi priseljevanje v občino. Ivančno Gorico verjetno večina pozna po podjetju Akrapovič, ki izdeluje izpušne sisteme za motorje, tam je tudi srednjeveški samostan Stična, kjer še danes živijo menihi, v bližini je rojstna hiša pisca prvega slovenskega romana Deseti brat, Josipa Jurčiča.

Na drugem mestu po življenjski moči prebivalcev je lanska zmagovalka te kategorije Gorenja vas - Poljane. Komenda, ki jo omenjamo na začetku, je na 8. mestu.

Na visoko tretje mesto se je letos uvrstila občina Benedikt, kjer živi 2.575 prebivalcev. Gre za precej mlado občino, saj je povprečna starost 39,1 leta. Območje je znano še iz rimskih časov, ko je prek Benedikta vodila glavna tlakovana rimska pot med Ptujem in Mariborom. Z nastankom obrtno-industrijske cone so se pojavile tudi nove zaposlitvene možnosti. Z gradnjo novih neprofitnih stanovanj, prodajo nezazidanih stavbnih zemljišč, vso potrebno infrastrukturo v kraju ter vsemi naravnimi in kulturnimi danostmi kraja je občina postala zanimiva tudi za številne mlade ter ustvarjalno aktivne posameznike in družine, piše na njihovi spletni strani.

Najmlajši občini, kjer je povprečna starost občanov dobrih 38 let, sta Komenda in Gorenja vas - Poljane. V povprečju najstarejši, 51 let, so v občini Hodoš, tesno za petami pa ji sledijo Osilnica (50,8), Kostel (49,9) in Kranjska Gora (48,5).

»Čeprav ne poznam statistike, bi dejal, da se povprečna starost prebivalstva Murske Sobote počasi viša. Vsaj v naši ulici je zagotovo tako. To v več pogledih ni obetaven kazalec, a nekemu, ki potrebuje predvsem ustvarjalni mir, je lahko tu prav lepo,« nam je povedal pesnik in pisatelj Feri Lainšček, ki zase pravi, da se je udomačil v tej pomurski prestolnici. Pesnik ima prav, povprečna starost Murskosobočanov je 46,2 leta, kar

jih uvršča med občine s precej visoko povprečno starostjo občanov.

V omenjenih občinah je tudi delež prebivalcev, starejših od 65 let, največji. Denimo v Osilnici in Hodošu je skoraj tretjina prebivalcev starejša od 65 let. Najmanj pa jih je v občinah Benedikt (12,7), Škocjan (14,1), Komenda (14,2) in Trnovska vas (14,3).

Seveda si nihče ne želi gledati sosedu v krožnik, zato je pomembno tudi, kako smo nagnjeni na eni lokaciji. Najmanjšo gostoto naseljenosti (število prebivalcev na kvadratni meter) imajo v Solčavi, Bovcu in na Jezerskem. Največjo pa v Ljubljani, Mariboru in Izoli.

Dobro je tudi vedeti, katere občine beležijo največji skupni prirast (naravni in selitveni skupaj), saj to pomeni, da iz različnih razlogov pritegnejo nove občane. Največji prirast so lani zabeležile občine Štore, Dol pri Ljubljani in Hoče - Slivnica. Največ pa so zapuščali občine Zavrč, Kobilje, Hodoš.

Tudi ljubezen je pomembna. Naša anketa je pokazala, da se kar 13 odstotkov ljudi preseli prav zaradi ljubezni. To je treba negovati, sicer lahko pride do razveze. Izračunali smo, kje je ljubezen med občani najmočnejša oziroma kje je več tistih, ki bežijo stran od zakonskega stana, od tistih, ki vanj vstopajo. Več ločitev kot porok je bilo Ankaranu, občini Hrpelje -Kozina in v Vodichah. V 16 občinah se v opazovanem obdobju niso ločevali.

Zanimiv kazalnik je sosedstva povezanost, ki prikazuje, kolikšen delež oseb zelo preprosto ali preprosto dobi sosedsko pomoč, kadar jo potrebujejo. Večjo sosedsko povezanost je opaziti pri manjših občinah, kot so Hodoš, Kuzma, Grad, Cerkljenjak, Sveti Jurij v Slovenskih goricah. Najmanj povezani pa so občani Izole, Cerknega, Idrije, Celja, Hoč - Slivnice in Ljubljane.

3. INFRASTRUKTURA: najbolj urejeno imajo v Cerkljah na Gorenjskem

Infrastrukturo je najbolj urejena občina Cerklje na Gorenjskem. Že na začetku članka smo omenili, kako zelo je zadovoljen z infrastrukturo občine podjetnik Peter Slatnar. Ne samo

Občin z najbolj urejeno infrastrukturo in stanovanji

1.	Cerklje na Gorenjskem
2.	Šenčur
3.	Vodice
4.	Škofljica
5.	Domžale
6.	Preddvor
7.	Brezovica
8.	Medvode
9.	Radovljica
10.	Log - Dragomer

Vir: lastni izračun

Občine z največjim deležem izdanih gradbenih dovoljenj za stanovanjske stavbe glede na št. občanov

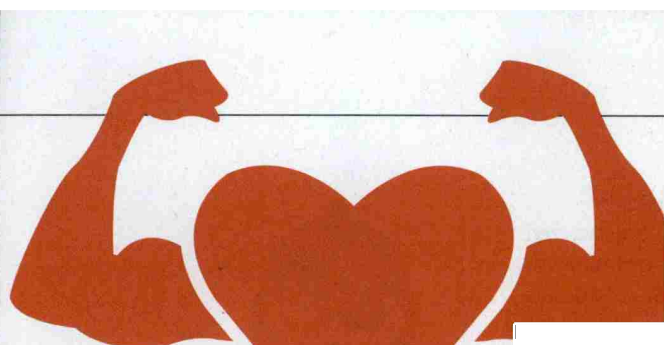
1.	Lukovica
2.	Preddvor
3.	Vodice
4.	Dol pri Ljubljani
5.	Škofljica

Vir: Surs, op.: povprečje zadnjih pet let (od leta 2014 do 2018)

Top 10 občin z največjim deležem novih stanovanj, grajenih po letu 2005 (v %)

1.	Komenda (27,1)
2.	Škofljica (25,8)
3.	Dol pri Ljubljani (22,5)
4.	Benedikt (21,9)
5.	Rače - Fram (20,1)
6.	Borovnica (19,2)
7.	Brezovica (18,9)
8.	Vodice (17,7)
9.	Tabor (17,2)
10.	Duplek (16,7)

Vir: Surs

TOP 10

Najbolj zdravih občin

1.	Dobrova - Polhov Gradec
2.	Gorenja vas - Poljane
3.	Žiri
4.	Log - Dragomer
5.	Vodice
6.	Miren - Kostanjevica
7.	Tolmin
8.	Trzin
9.	Škofja Loka
10.	Cerklje na Gorenjskem

Vir: lastni izračun

Bolniške odsotnosti v dnevni na leto

NAJVEČ	NAJMANJ
Cerkvenjak (9,16)	Črna na Koroškem (31,05)
Benedikt (9,35)	Osilnica (28,37)
Zavrč (10,43)	Vuzenica (27,26)
Cerklje na Gorenjskem (11,09)	Hrastnik (25,25)
Horjul (11,13)	Ravne na Koroškem (25,12)

Vir: NIJZ

za življenje, ampak tudi za posel, pravi: »Tudi za naše podjetje je lokacija res vrhunska, ker imamo blizu letališče, skakalnico v Kranju in Planico. Imamo dobro izhodišče za naše delo in potovanja - sem prihajajo športniki iz Kanade, Amerike, tudi njihova baza je v naši občini, ker imajo na enem mestu vse.«

Lokalna infrastruktura je zelo pomembna, pravi 40 odstotkov anketiranih. To drži, a da jo izboljšujemo, so potrebna tudi sredstva, ta pa zagotavlja dovolj močno gospodarsko zaledje, ki polni občinsko blagajno. Zato smo kazalniku kljub večjemu odstotku v anketi pripisali 20-odstotno utež v skupni oceni. Upoštevali smo devet podkazalnikov, vse od števila stanovanj, njihove opremljenosti, števila novogradenj, vrtcev do dolžine lokalnih cest. Poskušali smo dodati še trgovine na občana, zdravstvene domove, šole, banke, pokopališča ..., a statistik ni na voljo.

Na drugem mestu po kazalniku infrastruktura je občina Šenčur, sledijo Vodice in Škofljica. Na dnu lestvice so občine Osilnica, Sveti Jurij ob Ščavnici, Kočevje in Kostel. Ljubljana je na 25. mestu.

Tudi mladim je pomembna infrastruktura. »Treba bi bilo urediti prometne povezave na stari cesti in avtocesti. Vrhničani to najbolj čutimo ob poletni sezoni, ko prihaja zaradi turistov do zastojev. Zdravstvo je sicer

urejeno, a se moram vseeno zaradi pomanjkanja ustreznega kadra voziti k zdravniku 15 minut stran, pa čeprav živim v neposredni bližini zdravstvenega doma,« pravi med mladimi priljubljeni glasbenik Saša Petrovič, bolj poznan kot Challe Sale.

Poglejmo v drobovje nekaterih kazalnikov. Največ novih stanovanj se je zgradilo v občinah Komenda, Škofljica, Dol pri Ljubljani, največ izdanih gradbenih dovoljenj za stanovanjske stavbe glede na občana je bilo v občinah Lukovica, Preddvor, Vodice. Največja dolžina lokalnih cest na prebivalca je v občinah Luče, Hodoš, Kostel, Bistrica ob Sotli, največje število vozil na prebivalca imajo v občinah Brda, Komen, Trzin, Renče - Vogrsko. Najmanjši delež stanovanj, ki nimajo vseh delov osnovne infrastrukture, imajo na Jesenicah, v Miklavžu na Dravskem polju, Kranju.

4. ZDRAVJE: najbolj zdravi so občani Dobrove - Polhovega Gradca

Kako živimo in se počutimo v svoji občini, se kaže tudi na našem zdravju. Najbolj zdravi so občani občine Dobrova - Polhov Gradec, lani so bili občani Loga - Dragomerja, ki se je letos uvrstil na četrto mesto. Letos so na drugem mestu občani Gorenje vasi - Poljan, na tretjem pa občina Žiri.

Preverili smo, koliko občanov se zdravi zaradi boleznih sodobnega časa, kot so depresija, diabetes, povišan krvni tlak, kako je s prekomerno hranjenostjo otrok, umrljivostjo, kajenjem, pijančevanjem, kako preventiv-

TOP 5 OBČIN, KJER JE BIL NAJVEČ ...

	Bolezni, neposredno pripisljivih alkoholu (15 let in več)	Prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji	Novih primerov raka	Prejemnikov zdravil zaradi duševnih motenj	Prezgodnjih smrti
1.	Trnovska vas	Hodoš	Črna na Koroškem	Rogatec	Solčava
2.	Sveti Andraž v Slov. goricah	Sveti Jurij v Slov. goricah	Trnovska vas	Hrastnik	Osilnica
3.	Jezerško	Kostanjevica na Krki	Ribnica na Pohorju	Dobje	Muta
4.	Dobje	Dobrovnik	Vitanje	Lovrenc na Pohorju	Zavrč
5.	Podlehnik	Kuzma	Dolenjske Toplice	Cankova	Kobilje

no skrbimo za svoje zdravje še zlasti pri zgodnjem odkrivanju raka ter koliko dni v povprečju smo bolniško odsotni. Temu kazalniku smo v skupni oceni letos pripisali petodstotno utež, kar je za deset odstotnih točk manj kot lani. Sestavili smo štiri glavne skupine podkazalnikov, ki kažejo splošno oceno zdravja, dejavnike tveganja za zdravje, preventivo, umrljivost. Znotraj teh je bilo še 14 podkazalnikov.

Poglejmo nekaj zanimivosti. Zaradi bolezni so bili zaposleni Slovenci v letu dni v povprečju bolniško odsotni z dela 15,3 dneva. Največ v občini Črna na Koroškem (kar 31 dni) - mimogrede, se še spomnite, kako so ime občine za kratek čas spremenili v Zlato na Koroškem, ko je njihova šampionka Tina Maze po tekočem traku osvajala zlate medalje? Po bolniških odsotnostih sledi Osilnica (28 dni), nato Vuzenica (27 dni). Najmanj bolniških odsotnosti je bilo v Cerkevnejaku in Benediktu, pri obeh le devet dni; sledita Zavrč (10 dni) in Cerklje na Gorenjskem (11 dni).

Slovenci radi pogledamo v kozarec. V katerih občinah pa je alkohol resna težava? Zaradi alkohola največ zbolevalo v Trnovski vasi (kjer je, zanimivo, tudi najnižji indeks kriminalitete), sledi Sveti Andraž v Slovenskih goricah ter Jezersko. Največ prometnih nezgod z alkoholiziranim povzročiteljem je bilo v Hodošu, ki je blizu madžarske meje, v Svetem Juriju v Slovenskih goricah ter Kostanjevici na Krki.

Rakava obolenja so epidemija sodobnega časa. Največ novih primerov raka so odkrili v Črni na Koroškem, Trnovski vasi in Ribnici na Pohorju.

Največ duševnih težav, zaradi katerih morajo celo jemati zdravila, je v občinah, kot so Rogatec, Hrastnik in Dobje. Največ prezgodnjih smrti (kaj je bil razlog za to, ni bilo navedeno) je bilo v Solčavi, Osilnici in na Muti.

5. KRIMINALITETA: najbolj varno v Trnovski vasi, najmanj v Ljubljani

»Kakovost življenja je dobra, mesto je zelo varno, kriminala skorajda ni,«

pravi Challe Salle, ki od rojstva živi na Vrhniki. Ta se je po kazalniku kriminalitete uvrstila na 165. mesto, kar pomeni, da je v tej občini bolj živahno kot v drugih.

Sicer pa na splošno velja, da je Slovenija ena bolj varnih držav tega sveta. Uvrščeni smo na 8. mesto med 163 državami na lestvici Global Peace Index. Lani smo bili na 11. mestu. Prvo uvrščena je že od leta 2008 Islandija, druga je Nova Zelandija, sledi Portugalska. Tudi na slovenski policiji opažajo, da je pri nas vse manj kaznivih dejanj, se pa dogajajo.

Da bi ugotovili, kako varni so občani pred tatvinami in drugimi kaznivimi dejanji, smo izračunali kazalec kriminalitete, ki smo mu v skupni oceni pripisali petodstotno utež. Sestavljen je iz štirih podkazalnikov - števila obravnavanih dejanj tatvine, velike tatvine, roparske tatvine in umora po občinah v obdobju treh let (od leta 2017 do novembra 2019). Vse te uteži smo ponderirali s povprečnim številom let zagrožene kazni za posamezno kaznivo dejanje.

Naš kalkulator izračuna, da je najbolj varno v občinah Trnovska vas, Ribnica na Pohorju, Velika Polana, Zavrč, največ kriminala glede na občane pa se zgodi v Ljubljani, Trzinu, Ankaranu in Lukovici. Precej podobno smo ugotovili tudi lani in predlanskim. Na policiji sicer mirijo in pravijo, da je varnost v teh občinah ugodna in da beležijo manj kaznivih dejanj. »Ljubljana, Trzin, Lukovica in Kočevje so občine, kjer je tranzit ljudi čez območje večji zaradi preseljevanj, začasnih nastanitev, turizma ... Zato je tam tovrstnih kaznivih dejanj več kot na drugih primerljivih območjih,« pojasnjujejo na policijski upravi v Ljubljani.

Kaj pa na Obali? »Med turistično sezono je bilo približno 16 odstotkov več kaznivih dejanj kot leto prej, v glavnem več premoženjske kriminalitete. To je povezano tudi z večjim številom turističnih prenočitev na območju občine Piran, ki je občina z največ turističnimi prenočitvami v Sloveniji in

OBČIN GLEDE NA RAVEN KRIMINALITETE

	NAJNIŽJA	NAJVIŠJA
1.	Trnovska vas	Ljubljana
2.	Ribnica na Pohorju	Trzin
3.	Velika Polana	Ankaran
4.	Zavrč	Lukovica
5.	Rogatec	Piran
6.	Žetale	Kočevje
7.	Lovrenc na Pohorju	Novo mesto
8.	Luče	Mirna Peč
9.	Nazarje	Maribor
10.	Rogašovci	Mirna

Vir: lastni izračun

Letos se je pri nas zgodilo 10 umorov! V Bovcu in Ljubljani skupaj kar štirje.

V povprečju se v Sloveniji zgodi 16 umorov na leto.

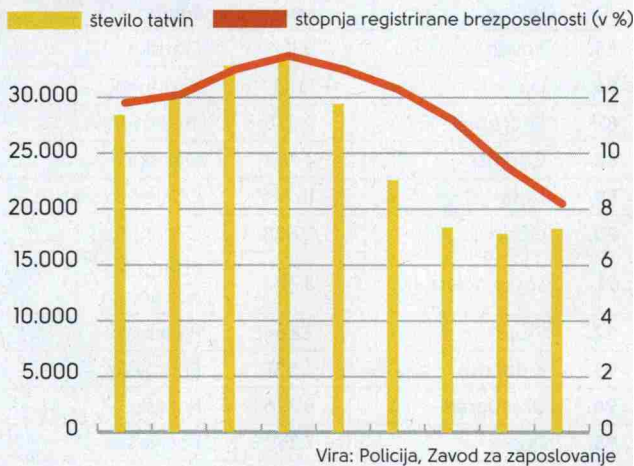
Motiva za umore:

1. ljubosumje,
2. sovrašтво med sorodniki ali znanci

Policija v 191 občinah v zadnjih treh letih ni obravnavala umora! Občine z največ umori v zadnjih treh letih:* Maribor (9), Ljubljana (7), Izola (4), Koper (3), Bovec/Komen/Piran/Ptuj (2).

*Podatki veljajo do 25. novembra 2019.

Manj ko je brezposlenih, manj je tatvin

številka se približuje dvema milijonoma. Pravočasno nam je uspelo identificirati storilce serijskih kaznivih dejanj in jih kazensko ovaditi na tožilstvo,« pravijo na policijski upravi v Kopru.

Med top 10 sta se znašli tudi Mirna Peč in Mirna. Zakaj? »Gre za dve manjši občini. V tem letu je zaznana rast kaznivih dejanj velikih tatvin - predvsem vlomov v počitniške hiše, zidanice in v nekaj primerih tudi stanovanjske hiše,« pravijo na Policijski upravi Novo mesto. Dodajajo še, da je v nekaj primerih šlo za serije vlomov, storilci pa so vlamljali v objekte, v katerih očitno ni bilo nikogar, zato je bilo manj možnosti, da bodo zaloteni na kraju kaznivega dejanja. V največ primerih so iz počitniških hiš odtujili orodje in živila, iz stanovanjskih hiš pa denar in nakit. Povečanje števila tatvin so policisti opazili predvsem poleti in zgodaj jeseni, ko se je povečalo število tatvin poljščin.

Iz radovednosti smo preverili tudi, ali je kakšna povezava med številom tatvin in stopnjo brezposelnosti. Izhajamo namreč iz teze, da na kazniva dejanja premoženjske kriminalitete močno vplivajo tudi gospodarske razmere v državi. Našli pa smo tudi povezavo, saj se število tatvin povečuje oziroma upada s stopnjo brezposelnosti, kar prikazuje graf.

Kaj pa umori? V povprečju se pri nas zgodi 16 umorov na leto, letos smo jih imeli že 10. Najpogostejša motiva sta ljubosumje in sovraštvo med sorodniki ali znanci. Največ umorov v zadnjih treh letih je bilo v Mariboru (devet), Ljubljani (sedem) in Izoli (tri).

Povsod je lepo, doma je najlepše

Pomembno je, kako je poskrbljeno za ljudi v občini, v kateri živimo, kako urejena je infrastruktura, kdo so naši sosede, kakšne službe so na voljo in podobno. Toda tudi če boste živeli v najboljši občini na svetu in dobili vse na pladnju, to ne pomeni, da boste tudi najbolj srečni. Vse se začne doma, za zaprtimi vrati. Če tam najdete svoj mir, potem ste že veliko naredili.

TOP OBČINE 2018: KJE V SLOVENIJI SE NAJBOLJE ŽIVI?

Ocena na podlagi 5 skupin kazalcev

	Občina	Št. prebivalcev	Regija
1.	Cerklje na Gorenjskem	7.582	Gorenjska
2.	Gorenja vas - Poljane	7.699	Gorenjska
3.	Komenda	6.324	Osrednjeslovenska
4.	Žiri	4.989	Gorenjska
5.	Dol pri Ljubljani	6.183	Osrednjeslovenska
5.	Železniki	6.860	Gorenjska
7.	Škofja Loka	23.009	Gorenjska
8.	Trzin	3.818	Osrednjeslovenska
9.	Mengeš	7.801	Osrednjeslovenska
10.	Domžale	35.988	Osrednjeslovenska
11.	Naklo	5.374	Gorenjska
12.	Ljubljana	273.091	Osrednjeslovenska
13.	Lukovica	5.847	Osrednjeslovenska
14.	Šenčur	8.692	Gorenjska
15.	Grosuplje	20.379	Osrednjeslovenska
16.	Kranj	55.599	Gorenjska
17.	Medvode	16.382	Osrednjeslovenska
18.	Vrhnika	16.948	Osrednjeslovenska
19.	Koper	50.446	Obalno-kraška
20.	Kamnik	29.287	Osrednjeslovenska
21.	Ivančna Gorica	16.740	Osrednjeslovenska
22.	Trebnje	12.564	JV Slovenija
23.	Nova Gorica	31.335	Goriška
24.	Cerknica	11.481	Primorsko-notranjska
25.	Miren - Kostanjevica	4.941	Goriška
25.	Vipava	5.621	Goriška
27.	Novo mesto	36.570	JV Slovenija
28.	Brezovica	12.335	Osrednjeslovenska
29.	Logatec	13.973	Osrednjeslovenska
30.	Radovljica	18.830	Gorenjska
31.	Ajdovščina	19.484	Goriška
32.	Ribnica	9.414	JV Slovenija
33.	Preddvor	3.591	Gorenjska
34.	Nazarje	2.667	Savinjska
35.	Šentrupert	2.470	JV Slovenija
36.	Sežana	12.620	Obalno-kraška
37.	Ig	7.256	Osrednjeslovenska
38.	Divača	4.065	Obalno-kraška
39.	Slovenska Bistrica	25.769	Podravska
40.	Slovenj Gradec	16.955	Koroška
41.	Zreče	6.467	Savinjska
42.	Bled	7.907	Gorenjska

	Občina	Št. prebivalcev	Regija		Občina	Št. prebivalcev	Regija
43.	Mirna	2.621	JV Slovenija	85.	Bovec	3.154	Goriška
44.	Škofljica	10.988	Osrednjeslovenska	86.	Dobje	1.014	Savinjska
45.	Idrija	11.642	Goriška	87.	Sodražica	2.275	JV Slovenija
46.	Kranjska Gora	5.206	Gorenjska	88.	Cerkno	4.783	Goriška
47.	Ljubno	2.639	Savinjska	89.	Izola	15.887	Obalno-kraška
48.	Hrpelje - Kozina	4.422	Obalno-kraška	90.	Gorje	2.838	Gorenjska
49.	Postojna	16.039	Primorsko-notranjska	91.	Loška dolina	3.711	Primorsko-notranjska
50.	Dobrova - Polhov Gradec	7.814	Osrednjeslovenska	92.	Ptuj	22.845	Podravska
51.	Prebold	5.060	Savinjska	93.	Kidričevo	6.531	Podravska
52.	Vodice	4.915	Osrednjeslovenska	94.	Dravograd	8.726	Koroška
53.	Krško	26.328	Posavska	95.	Ruše	7.252	Podravska
54.	Šempeter - Vrtojba	6.232	Goriška	96.	Murska Sobota	19.055	Pomurska
55.	Dolenjske Toplice	3.555	JV Slovenija	97.	Vojnik	9.038	Savinjska
56.	Solčava	538	Savinjska	98.	Jesenice	20.780	Gorenjska
57.	Jezersko	643	Gorenjska	99.	Velike Lašče	4.430	Osrednjeslovenska
58.	Ravne na Koroškem	11.457	Koroška	100.	Sveti Jurij v Slov. goricah	2.129	Podravska
59.	Moravče	5.463	Osrednjeslovenska	101.	Radlje ob Dravi	6.133	Koroška
60.	Horjul	2.926	Osrednjeslovenska	102.	Bloke	1.593	Primorsko-notranjska
61.	Celje	48.647	Savinjska	103.	Muta	3.511	Koroška
61.	Log - Dragomer	3.647	Osrednjeslovenska	104.	Hoče - Slivnica	11.461	Podravska
61.	Žirovnica	4.540	Gorenjska	104.	Slovenske Konjice	14.775	Savinjska
64.	Velenje	32.906	Savinjska	106.	Žužemberk	4.770	JV Slovenija
65.	Tolmin	11.219	Goriška	107.	Dobrna	2.200	Savinjska
66.	Vransko	2.625	Savinjska	108.	Kanal	5.479	Goriška
67.	Markovci	4.083	Podravska	109.	Šmartno ob Paki	3.318	Savinjska
68.	Vuzenica	2.722	Koroška	110.	Šmarje pri Jelšah	10.413	Savinjska
69.	Renče - Vogrsko	4.359	Goriška	111.	Dornava	2.675	Podravska
70.	Šentjernej	7.333	JV Slovenija	112.	Lenart	7.908	Podravska
71.	Borovnica	4.513	Osrednjeslovenska	113.	Litija	15.384	Zasavska
72.	Pivka	6.239	Primorsko-notranjska	114.	Mokronog - Trebelno	3.156	JV Slovenija
73.	Podčetrtek	3.547	Savinjska	115.	Benedikt	2.575	Podravska
74.	Luče	1.521	Savinjska	116.	Brda	5.709	Goriška
75.	Maribor	105.488	Podravska	117.	Mislinja	4.702	Koroška
76.	Ankaran	3.133	Obalno-kraška	118.	Črna na Koroškem	3.162	Koroška
77.	Šoštanj	8.639	Savinjska	119.	Gorišnica	4.006	Podravska
78.	Štore	4.373	Savinjska	120.	Sveta Ana	2.276	Podravska
79.	Kobarid	4.215	Goriška	121.	Kostanjevica na Krki	2.530	Posavska
80.	Braslovče	5.756	Savinjska	122.	Šentjur	19.597	Savinjska
81.	Bohinj	5.196	Gorenjska	123.	Piran	17.268	Obalno-kraška
82.	Žalec	21.535	Savinjska	124.	Zagorje ob Savi	16.724	Zasavska
83.	Mežica	3.573	Koroška	125.	Prevalje	6.707	Koroška
84.	Šmarješke Toplice	3.356	JV Slovenija	126.	Odranci	1.669	Pomurska

	Občina	Št. prebivalcev	Regija		Občina	Št. prebivalcev	Regija
127.	Ilirska Bistrica	13.392	Primorsko-notranjska	169.	Selnica ob Dravi	4.608	Podravska
128.	Žetale	1.309	Podravska	170.	Laško	13.228	Savinjska
129.	Sveta Trojica v Slov. goricah	2.139	Podravska	171.	Štarše	4.111	Podravska
130.	Mirna Peč	3.061	JV Slovenija	172.	Puconci	6.071	Pomurska
131.	Rečica ob Savinji	2.326	Savinjska	172.	Ribnica na Pohorju	1.178	Koroška
132.	Rogaška Slatina	11.191	Savinjska	174.	Kostel	657	JV Slovenija
133.	Sveti Andraž v Slov. goricah	1.213	JV Slovenija	175.	Središče ob Dravi	2.024	Podravska
133.	Škocjan	3.379	Podravska	176.	Križevci	3.424	Pomurska
135.	Straža	3.923	JV Slovenija	177.	Moravske Toplice	6.046	Pomurska
136.	Tržič	15.006	Gorenjska	178.	Ormož	12.214	Podravska
137.	Rače - Fram	7.602	Podravska	179.	Semič	3.947	JV Slovenija
138.	Cerkvenjak	2.044	Podravska	180.	Hrastnik	9.247	Zasavska
139.	Polzela	6.172	Savinjska	181.	Kuzma	1.577	Pomurska
140.	Šmartno pri Litiji	5.537	Osrednjeslovenska	182.	Lendava	10.463	Pomurska
141.	Veržej	1.307	Pomurska	183.	Tišina	4.123	Pomurska
142.	Loški Potok	1.827	JV Slovenija	184.	Velika Polana	1.405	Pomurska
143.	Trbovlje	16.339	Zasavska	185.	Kungota	4.849	Podravska
144.	Trnovska vas	1.376	Podravska	186.	Makole	2.085	Podravska
145.	Podvelka	2.412	Koroška	187.	Metlika	8.322	JV Slovenija
146.	Tabor	1.725	Savinjska	188.	Podlehnik	1.830	Podravska
147.	Sevnica	17.415	Posavska	189.	Lovrenc na Pohorju	3.069	Podravska
148.	Brežice	24.288	Posavska	190.	Kočevje	15.812	JV Slovenija
149.	Šentilj	8.375	Podravska	191.	Bistrica ob Sotli	1.414	Posavska
150.	Gornja Radgona	8.467	Pomurska	192.	Radeče	4.366	Posavska
151.	Vitanje	2.256	Savinjska	193.	Črnomelj	14.355	JV Slovenija
152.	Destričnik	2.639	Podravska	194.	Rogatec	3.120	Savinjska
153.	Majšperk	4.074	Podravska	195.	Poljčane	4.309	Podravska
154.	Miklavž na Dravskem polju	6.793	Podravska	196.	Beltinci	8.367	Pomurska
155.	Oplotnica	4.225	Podravska	197.	Sveti Jurij ob Ščavnici	2.936	Pomurska
156.	Hajdina	3.845	Podravska	198.	Apače	3.591	Pomurska
157.	Cirkulane	2.340	Podravska	199.	Turnišče	3.282	Pomurska
158.	Ljutomer	11.414	Pomurska	200.	Sveti Tomaž	2.091	Podravska
159.	Komen	3.596	Obalno-kraška	201.	Dobrovnik	1.337	Pomurska
160.	Duplek	7.024	Podravska	202.	Cankova	1.815	Pomurska
161.	Mozirje	4.204	Savinjska	203.	Rogašovci	3.213	Pomurska
162.	Gornji Grad	2.473	Savinjska	204.	Šalovci	1.433	Pomurska
163.	Radenci	5.112	Pomurska	205.	Kozje	3.223	Savinjska
164.	Pesnica	7.327	Podravska	206.	Kobilje	563	Pomurska
165.	Juršinci	2.389	Podravska	207.	Videm	5.558	Podravska
166.	Dobropolje	3.781	Osrednjeslovenska	208.	Razkrižje	1.276	Pomurska
167.	Črenšovci	4.061	Pomurska	209.	Gornji Petrovci	2.034	Pomurska
168.	Zavrč	1.422	Podravska	210.	Grad	2.152	Pomurska
				211.	Osičnica	396	JV Slovenija
				212.	Hodoš	305	Pomurska

ČISTILNE NAPRAVE

Gole se spet zagovarja zaradi očitkov Kostelca

Po besedah župana deluje le čistilna naprava Dob - Inovativna čistilna naprava na Poštajah v okvari? - V naselju Škrljevo občina gradila brez gradbenega dovoljenja? - Vse tri čistilne naprave naj bi pod okrilje prevzela trebanjska komunala

ŠENTRUPERT - Na eni izmed prejšnjih sej občinskega sveta je eden od svetnikov župana Andreja Martina Kostelca med drugim tudi vprašal, kakšno je stanje čistilnih naprav po občini. Po beseda svetnika imajo tri čistilne naprave, a naj bi delovala le ena, zato ga je zanimalo, kdaj bosta tudi preostali dve začeli obratovati.

Šentrupertski župan je za Dolenjski list pojasnil, da imajo v občini dve čistilni napravi, ena pa se še gradi. Tista na Dobu, s katero urejajo odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode za »največje naselje v občini«, kot imenujejo zapore na Dobu, deluje redno, medtem ko je čistilna naprava RusaLCA na Poštajah, tako pravi Kostelec, trenutno v okvari. »Tretja, ki stoji v vasi Škrljevo, pa je v fazi dograditve in zagona,« dodaja.

V Šentrupertu so se pred leti večkrat lotili inovativnih projektov. Tako je občina konec leta 2014 z izbranim izvajalcem, to je podjetjem Kostak iz Krškega, podpisala pogodbo o gradnji male čistilne naprave z moderno tehnologijo za čiščenje komunalnih odpadnih voda za naselje Poštaje. Inovativna čistina naprava RusaLCA, ki so jo postavili ob potoku Bistrica, je bila plod raziskovalnega dela Inštituta Jožefa Stefana, Zavoda za **gradbeništvo** Slovenije in drugih organizacij. Kot so takrat zatrjevali, naprava omogoča, da odpadno vodo, ki je predhodno konvencionalno očiščena, v drugi fazi dodatno očistijo še z inovativnim postopkom remediacije z uporabo nanodelcev ničvalentnega železa, in sicer toliko, da pridobi status

pitne vode, nato pa jo s povratno zanko vrnejo uporabnikom. S tem projektom naj bi zmanjšali porabo pitne vode za 30 odst. A Kostelec je lani po prevzemu funkcije župana ugotovil, da čistilna naprava RusaLCA že dlje časa ne dela. »Poklicali smo podjetje, ki jo je zgradilo, da bi prišli pogledat, zakaj ne deluje, a niso pokazali interesa. Zato smo se obrnili na Komunalo Trebnje, ki je popisala stanje, da bi ugotovila, kje je težava. Upam, da bo v kratkem rešena, da bo delovala vsaj prva faza te čistilne naprave,« dodaja.

Z vprašanjem, ali je že v času njegovega županovanja prišlo do težav pri delovanju te inovativne male čistilne naprave, smo se obrnili na nekdanjega župana Ruperta Goleta, ki je za Dolenjski list povedal, da je »celoten sistem ob zaključku projekta deloval in vsi parametri so bili ustrezni, saj je bil to tudi pogoj, da se projekt uspešno zaključi«. »Sicer ne vem, ali trditev, da čistilna naprava ne deluje, drži, je pa seveda s takšnim sistemom potrebno upravljati,« pravi Gole, ki ob tem prizna, da bi lahko že v njegovem mandatu poskrbeli za upravljavca, a jim je zmanjkalo časa.

Na občini se nadejajo, da bo naslednje leto začela obratovati tudi čistilna naprava Škrljevo, ki so jo začeli graditi ravno pred lokalnimi volitvami lani. Kostelec je prepričan, da je bila to ena izmed predvolilnih potez njegovega predhodnika, kajti kasneje so, kot pravi, ugotovili, da za projekt sploh ni bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje, zato so projektantu takoj naročili, da pripravi vso potrebno dokumentacijo. »Naročili smo tudi geometra, da naredi odmero

površine, kjer stoji čistilna naprava, da bomo pridobili tudi lastništvo parcele in služnost za dostop do nje. Tudi to ni bilo urejeno,« pojasnjuje župan. Dodaja še, da so se z dobaviteljem dogovorili, da bo vgradil manjkajočo opremo, ki je bila zadržana, ker niso bile poravnane vse obveznosti, podpisali pa so tudi pogodbo z Elektro Celje, da vzpostavi električni priključek. Na občini predvidevajo, da bodo v prvi polovici naslednjega leta uspeli pridobiti uporabno dovoljenje.

Na očitke, da so delali brez potrebnih dokumentov, Gole odgovarja, da za male komunalne čistilne naprave do 50 populacijskih enot, kar je situacija v Škrljevem, ni potrebno pridobiti gradbenega dovoljenja, ker takšna naprava sodi med enostavne objekte. »Zaradi tega gradbenega dovoljenja v tem primeru seveda nismo pridobivali,« poudarja in dodaja, da »na zemljiščih, ki tangirajo vgradnjo male čistilne naprave Škrljevo je vpisana služnost v zemljiški knjigi v korist Občine Šentrupert, kar je razvidno v zemljiški knjigi. To, da je bila naprava vgrajena pred volitvami, je zgolj naključje. Projekt je od začetka do zaključka potekal kar nekaj let. Lahko pa si nekdo razlaga tudi tako, če mu ustreza.«

Za upravljanje čistilne naprave Dob skrbi javno podjetje Energetika Šentrupert, medtem ko preostali dve še nimata določene upravljavca. Ker se načrtuje prodaja Energetike, se na občini nadejajo, da bi vse tri naprave pod okrilje vzela trebanjska Komunala.

Rok Nose

Inovativna čistilna naprava RusaLCA po besedah šentrupertskega župana trenutno ne dela. (Foto: R. N.)

Povprečna mesečna plača 2019 po dejavnostih – kakšne so razlike?

Tjasa Dobnik
11 Dec 2019
0 Komentarjev

Povprečna mesečna plača 2019 je v Sloveniji meseca septembra znašala **1.712,11 EUR bruto**. Zakonsko predpisana **minimalna plača** v letu 2019 pa znaša **886,63 EUR bruto**, v letu 2020 pa bo ta znašala **940,58 EUR bruto**. Izračunajte si ali se bo spremenila **Vaša plača v letu 2020**? Veste kakšna bo Vaša **bruto oziroma neto plača**?

Ker nam splošna višina povprečne mesečne plače ne pove veliko, smo poiskali podatke o povprečni višini mesečne plače po različnih dejavnostih. Kako povprečna mesečna plača 2019 v različnih dejavnostih vpliva na dohodnino pa **[izračunajte z našim kalkulatorjem!](#)**

[Informativni izračun dohodnine](#)

Vas zanima **[kako odpreti sp](#)** ali **[kako ustanoviti d.o.o.](#)**?

Povprečna mesečna plača 2019 po dejavnostih

Povprečne mesečne plače se v različnih gospodarskih sektorjih znatno razlikujejo med seboj. V nekaterih dejavnostih tako povprečna mesečna plača 2019 **krempo presega 2.000 EUR bruto**, medtem ko je v drugih **več kot 1.000 EUR nižja**. Zadnji znani podatki, ki jih je zbral Statistični urad Republike Slovenije, se nanašajo na mesec september 2019.

IZOBRAŽEVANJE

Podjetnik sem – kaj pa zdaj?

Kaj storiti po vpisu v register podjetnikov, da boste poslovali skladno z zakonodajo?

PRIJAVA

V katerih dejavnostih so torej plače v povprečju najvišje in v katerih najnižje?

Najvišje plače so bile izplačane zaposlenim v **finančni in zavarovalniški dejavnosti**. Povprečna mesečna plača 2019 je v teh dejavnostih v mesecu septembru znašala **2.474,04 EUR**.

Povprečna mesečna plača 2019 presega 2.000 EUR bruto tudi v nekaterih drugih dejavnostih, in sicer:

Potrebujete [računovodsko svetovanje?](#)

Marina Arh, Data

- dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti – 2.195,79 EUR
- rudarstvo – 2.225,89 EUR
- informacijske in komunikacijske dejavnosti – 2.342,82 EUR
- oskrba z električno energijo, plinom in paro – 2.429,94 EUR

Dejavnosti z najnižjimi povprečnimi plačami

V povprečju so mesečne plače najnižje v naslednjih dejavnostih:

- druge raznovrstne poslovne dejavnosti – 1.175,82 EUR
- gostinstvo – 1.213,81 EUR – **gradbeništvo** – 1.311,68 EUR
- kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo – 1.421,61 EUR
- promet in skladiščenje – 1.494,52 EUR
- trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil – 1.570,11 EUR – poslovanje z nepremičninami – 1.587,05 EUR

Kako se je povprečna mesečna plača spreminjala v zadnjih petih letih?

Od leta 2014 do 2019 povprečna bruto mesečna plača v Sloveniji raste. V letu 2014 je tako znašala 1.540,25 EUR, v letu 2015 1.555,89 EUR in v letu 2016 1.584,66 EUR. Rast se je nadaljevala tudi v letu 2017 in 2018, ko je povprečna mesečna plača znašala 1.626,95 EUR oziroma 1.681,55 EUR.

Potrebuje [pravni nasvet](#)? Pokličite naše pravnike na telefon 01 6001 528 ali jim pišite na data@data.si.

Vpis v imenik vodij del v **gradbeništvu**

Tjasa Dobnik
11 Dec 2019
0 Komentarjev

Vpis v imenik vodij del pri **podjetnikih**, ki opravljajo **gradbene** storitve, še vedno buri duhove, poraja nova in nova vprašanja in subjektivne interpretacije nove **gradbene zakonodaje**.

Pri zanesljivem vodenju gradbenega podjetja se lahko zanesete na naše **izkušene računovodje**. Na naši spletni strani pa so na voljo tudi številni kalkulatorji, ki vam olajšajo podjetniške naloge, denimo **izračun plače**, ki vam pomaga do **dodatka**, **božičnice**, koliko morate nameniti za **plače** zaposlenih.

[Informativni izračun dohodnine](#)

Kdo mora poskrbeti za vpis v imenik vodij del?

Za vpis v imenik vodij del morajo poskrbeti **vsa tista podjetja**, ki imajo med svojimi dejavnostmi **podjetja navedene dejavnosti gradbeništvu**. Izjema od tega pravila so izvajalci enostavnejših zaključnih gradbenih del. Vpis v imenik vodij del je obvezen za vsa podjetja, ki opravljajo tiste dejavnosti z gradbenega področja, za katera so pridobili obrtno dovoljenje.

BREZPLAČNO IZOBRAŽEVANJE

**ZASLUŽI DENAR S
SVOJIM HOBIJEM
ALI IDEJO**

PRIJAVA

Katere so gradbene dejavnosti za katera je potrebno obrtno dovoljenje?

- 41.200 Gradnja stanovanjskih in nestanovanjskih objektov
- 42.110 Gradnja cest
- 42.130 Gradnja mostov in predorov
- 42.210 Gradnja objektov oskrbne infrastrukture za tekočine in pline
- 42.220 Gradnja objektov oskrbne infrastrukture za elektriko in telekomunikacije
- 42.990 Gradnja drugih objektov nizke gradnje
- 43.210 Inštaliranje električnih napeljav in naprav
- 43.220 Inštaliranje vodovodnih, plinskih in ogrevalnih napeljav in naprav
- 43.910 Postavljanje ostrešij in krovska dela
- 43.310 Fasaderska in štukaterska dela
- 43.990 Druga specializirana gradbena dela

Kdaj je rok za vpis v imenik vodij del?

Potrebujete nasvet s področja delovnega prava? [Pošljite povpraševanje!](#)

Manja Veličkovič, univ. dipl. prav., Data

Novi **gradbeni zakon** velja od 1.6.2018. **Skrajni rok za vpis v imenik vodij del je 31.5.2020.** Za gradbena podjetja, ki so bila registrirana pred 1.6.2018, velja prehodni rok za vpis v imenik vodij del. Do **zadnjega maja 2020** lahko ta podjetja za vodjo del še najamejo zunanjega sodelavca (po podjemni pogodbi), **po maju 2020** pa bodo mora imeti tudi ta podjetja redno zaposlenega vodjo del v svojem podjetju. Vsa ostala gradbena podjetja, ustanovljena po 1.6.2018 pa morajo takoj po pričetku poslovanja zaposliti vodjo del in poskrbeti za njegov vpis v imenik vodij del.

Pogoji za vpis v imenik vodij del

Zakon določa vrsto del in izobrazbo, ki jih mora izpolnjevati posameznik, ki se želi vpisati v imenik vodij del. Za vzdrževalna in podizvajalska dela na objektu, se v imenik vodi del lahko vpiše mojster s področja gradenj, lahko se vpišejo tudi nosilci obrtnih dejavnosti – s.p. (izobrazbene pogoje izpolnjujejo že ob pridobitvi obrtnega dovoljenja), saj zanje vodenje del prevzame glavni izvajalec na projektu.

Za izvajanje novogradenj pa je potreben vpis na podlagi mojstrskega, delovodskega ali strokovnega izpita. Ti pogoji veljajo tudi, če gre le za posamezna dela na novogradnjah. Za vodenje del na celotnem objektu pa je minimalni pogoj višja ali visoka izobrazba gradbene smeri, strokovni izpit in seveda vpis v imenik vodij del.

Vpis v imenik vodij del

Vpis v imenik vodij se lahko opravi na:

1. **Inženirski zbornici Slovenije**: na podlagi strokovnega izpita, ki se lahko opravi na podlagi dokončanega izobraževanja za tehnika ali inženirja in na podlagi vsaj treh let ustreznih delovnih izkušenj pri vodenju gradenj;
2. **Gospodarski zbornici Slovenije**: delovodje
3. **Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije**: mojstri s področja gradenj in nosilci obrtnih dejavnosti;

Potrebujete **pravni nasvet**? Pokličite naše pravnike na telefon 01 6001 528 ali jim pišite na data@data.si.
[Deli na Facebooku](#)[Deli na Twitterju](#)

Morda vas zanima tudi:

1. [Izplačilo poslovne uspešnosti \(božičnica\) je lahko NEOBDAVČENO!](#)
2. [Dodatek za delovno dobo – Kako se obračuna?](#)
3. [Zdravniški pregled za službo: kdaj ga je potrebno opraviti?](#)
4. [Gotovinsko poslovanje med podjetji](#)
5. [Minimalna plača z novim letom višja!](#)